

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NÁNDOR

Felölös szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

Országos sajtókongresszus Nagyváradon

Az Erdélyi és Bánati Népkisebbségi Újságírók Szervezete elhatározta, hogy november nyolcadikán kongresszust tart Nagyváradon. A kongresszuson meg fognak jelenni mint vendégek a regátbeii, sőt moszínuleg a jugoszláv és csehszlovák újságírószervezetek küldöttei is.

Nagyváradra és a nagyváradai újságíró-szadalom egyaránt megítéztélő, hogy a kongresszust ide tüzték ki. Éppen ezért meg vagyunk győződve róla, hogy a sajtókongresszussal kapcsolatos előkészületek és szolemnításokból a város minden szadalmi tényezője kész örömmel veszi érésztét s lesz segítségére akadékoskodás nélkül a kongresszust előkészítő biztságnak.

A nagyváradai sajtókongresszus egy-azt az újságíró-szocietás gazdasági hely-zére vonatkozó problémákat fogja fel-oltni programjában, másrészt azokra az aberi szabadságjogokkal és civilizatórikus ávetelményekkel homlokegyenest ellen-üző rendelkezésekre fog kiterjeszkedni, melyek nálunk ma is teljes mértékben gá-tiák a becsületes, szókimondó toll haszná-tát.

Az egész erdélyi újságírás fölött évek ta függ a kivételes intézkedések éles pal-sa. Sőt továbbmenve a román újsá-gás történetében is szenzáció erejével hat-tt éppen a legutóbbi napokban a bukaresti legfőbb Semmitőszék döntése Petrescu hírlapírókollégánk ügyében. A sajtóviszo-vok átláthatatlan dzsungeljébe valóóságos mysugár relativitásával világolt be az az vi felfogás a Semmitőszék részéről, mely szerint törvénytelen az ostromállapotról óló rendeletnek az a része, amely a sajtó-ryeket kivonja az alkotmány szerinti es-átszések hatásköréből s ennek követke-zben Petrescu Ite hírlapíró a hadbíróági álet megsemmisítésével szabaddá vá he-ezi.

És milyen lehet mindennek-ölött annak a szerencsétlen határszéli saj-onak már a lelki dispoziciója is, amely saj-óból a gondolatelnomás csaknem évtize-es rendszere ájdalmas magátólértetődés-el szelektálta a gerinceket!

Egy évszázadnak tizedrésze rohan el letünkől azóta, hogy az utolsó újsághír enzori szemektől olvasatlanul került az ol-asó elé!

A november nyolcadikai nagyváradai újságírókongresszus igenis az újságírás ér-dekeiért fog sikraszállani. Amde csak a rö-vidlátók nem vehetik észre, hogy a hírlap-írás felszabadítása általános emberi érde-kek megváltásával azonos. És végeredmé-nyében a kisebbségi sajtó bénasága maguk-nak a hatalom bírtokosainak is csak nagyon látszólagosan jelent előnyöket. Láttunk mi már az utóbbi évek folyamán eseteket, amil-kor kormányfőiről szorultak rá a kisebb-ségi sajtó állásfoglalására és ezekben az esetekben a kisebbségi sajtó állásfoglalása bizony-bizony hathatósab s a hatalomra bizony-bizony százszorta hasznosabb lett volna, ha a világ fórumai nem tudták volna nagyon bölcsen, hogy a mi állásfoglalásunk értéktelen, mert kiszolgáltattott báboknál egyebek nem vagyunk mai helyzetünkben. Láttunk mi rászorolni a mi nyomorékka kö-

tözött véleményünkre olyan tényezőket, akik annakelőtte pallossal sujtottak le eg-zisztenciánkra és amikor számukra cietien fegyvereink védelmét a szenvedett inzultu-sok után is rendelkezésre bocsájtottuk: mo-solyognunk kellett azon, hogy az általuk el-silányított sajtó hitelevestett, csorba sza-va-val éppoly kevésbé védhetik magukat ök, mint ahogyan ez a sajtó saját tömegei-nek védelmét sem láthatja el.

Vigasznak kevés volt, de tanulságnak elég ez a helyzet is.

És sorsdöntő kongresszusunk előesté-lyén legyen tanulság mindenkinek: a sajtó nem önmagáért van, hanem a korlátlan kö-zösségért. Fogadják a mi készülődésün-ke szívesen és megvívandó harcainkban álljanak mellénk hátsó gondolatok nélkül az lgazak.

Duca külügyminiszter nyilatkozott a kisebbségi kérdésről

Bukarestből jelentik: Duca külügyminiszter nyilatkozott a népszövetség ülésszakáról és a következőket mondta:

— Nyilvánvaló, hogy a népszövetség mostani ülésszakát pozitív eredménynek nem tekinthetjük és nincs sok okunk a meglegedésre, mert nemcsak hogy nem jutunk előre egy lé-pest sem, de sem a biztonsági kérdésben, sem a többi kérdésben nem értük el a hozzá tü-zött reményeinket.

— Inkább visszafelé mentünk egy lépéssel. Ki kell jelentenem, hogy na a népszövetség mostani ülése nem is hozott pozitív és azonnai eredményeket, mégis olyan atmoszférát terem-tett, mely kivezeti a beteg Európát a konszo-liáció útjára. Bár a népszövetség letért a

geni jegyzőkönyv megvalósításáról, minden-esetre tokozatosan realizálhat.

Romania kiün érdekeire vonatkozólag a külügyminiszter kijelentette, hogy a Népszöve-tség kebelében örvendtes hangulatváltozás mu-tatkozik az országgal szemben. A népszövetség első évében a kisebbségi problémáknak csak a kötelezettségi részeit tartotta szem előtt. Azt tudják, hogy a kisebbségi probléma kétoldalú. A kisebbségek veuemere tekintettel kell lenni, de viszont a kisebbségekre is kötelező az álla-mukkal szembeni loyaltás. A kisebbségi pro-blémát a népszövetség konszolidálni és nem kompromittálni akarja és számíthatunk arra, hogy kellő megértéssel és megfontolással fogja megoldani a kisebbségi kérdést.

Kilenc millió leiel több a város bevétele, de a kiadása is

Bucico Coriolán dr polgarmester és Benedek Aladár pénzügyi tanácsos a kiseb-bi kongresszusra utazva, Bukarestben is töltöttek néhány napot és ez alatt az idő alatt sikerült megszerezni a kormány jóvá-hagyását a város költségvetésének megvál-toztatásához. Amióta a múlt évben a költ-ségvetést elkészítették, előre nem látott kiadások történtek és erre új bevételi for-rásai is nyíltak a városnak, amelyek a költ-ségvetésben nem voltak felvéve. Így például a város az üzleti bérek utáni taxából egy-millióval többet, kövezetvámából egymillió 600 ezer leiel többet, a kaszárnyák béréből 1 millió 100 ezer leiel többet vesz be, vi-szont a fakitermelési költségekre 2 millió 671 ezer leit, a bankoknál fentálló tartozá-sok kifizetésére, a tisztviselői fizetéseket pótl-lására 1 millió 900 ezer lei, a városi épületek karbantartására 400 ezer leit, az óvónők és a városi kocsisok fizetésére 525 ezer leit kell kifizetni. Ujabb utakövezésekre 1 mil-lió 814 ezer lei irányoztak elő, de ezt a tételt még nem hagyta jóvá a belügyminiszter.

Az eredeti költségvetés tehát úgy módosul, hogy a bevétel 8 millió 900 ezer leiel, a kiadás 8 millió 547 ezer leiel több.

A város költségvetése egyensúlyban

marad, sőt néhány százezer lei költségve-tési felesleg is marad.

Tegnap délelőtt ülést tartott a tanács, amelyen elhatározták, hogy a város régi és most már igen rossz állapotban levő autóját nyilvános árverésen eladják és ugyancsak árlejtés útján vesznek egy új ki-sebb autót.

Ugyancsak a tanácsülés határozta el, hogy a városi Apolló-palota egyik lakását bérbeadják Bogdan Jonescu jogakadémiai tanárnak. A bérleti szerződést 1927. május 1-ig való érvénnyel kötötték meg.

Dr Soós István referálta még a tanács előtt a kenyér- liszt, valamint éttermi maxi-málisok ügyét. Az ármaximálás ugyanis csak a mai napig volt érvényben. Tekintet-tel azonban arra, hogy a maximális árak megváltoztatása iránt egyetlen kérvény sem érkezett be, javasolta, hogy a most ér-vényben

levő maximális árak érvényességét október elsejéig hosszabbítsák meg. A tanács az indítványt elfogadta.

Örömmel vette tudomásul a tanács, hogy a párisi konferencián Romániát képví-

selő tizenkét város sorába Nagyváradot is kijelölték és a tanács felkérte Bucico Coriolán dr polgármestert, hogy a város képviselőjében utazzon ki Párisba. A polgármester kijelentette, hogy a felkérésnek szívesen tesz eleget.

Az Orvosszövetség nyilatkozata az orvosi működés kritikájáról

Egyik nagyváradai reggeli lap körülbelül egy héttel ezelőtti heves támadást intézett dr Sebestyén Artur orvos ellen s kifogásolta, hogy Sebestyén egy konziliumon nem jelent meg kellő időben. A támadó cikk írója a cikk keretében kritika tárgyává tette a megtámadott kitűnő belgyógyász diagnózisát is. A cikk körül áldatlan hírlapi vita keletkezett, amit most az Országos Orvosszövetség nagyváradai fiókja nevében dr Major László elnök és dr Kassay Kálmán titkár az alábbi hivatalos nyilatkozattal zárnak le:

Az utóbbi időben a nagyváradai sajtóban több cikk jelent meg, mely az orvosok működését teszi kritika tárgyává.

Tekintettel arra, hogy az orvosnak működése felett csakis az orvostudományokban teljesen jártas és hozzá még a szóbanforgó specialitásban kiképzett orvosok gyakorolnak kritikát, azok is csak az adott esetnek alapos objektív tanulmányozása után; a sajtónak ezen eljárása csupán az orvosi tekintély s ezzel az orvosba vetett bizalom megrendítésére alkalmas és így nemcsak hogy nem szolgálja a közérdeket, hanem annak egyenesen a kárát okoz.

Eppen ezért az Orvosszövetség, mint olyan testület, mely az orvosi tekintély fenntartására és a közérdek megővésére van hivatva, kötelességének tartja a legerélyesebben tiltakozni az orvosi működés feletti kritikagyakorlás ezen, a nagyváradai sajtóban eddig szokatlan módja ellen.

Ami pedig az orvosi kamara kérdését illeti, az Orvosszövetség kijelenti, hogy az orvosi kamara hivatását ezidőszerein az Országos Orvosszövetség tölti be, melynek nemcsak az a kötelessége, hogy az orvosok érdekeit megvédi, hanem hogy konkrét esetekben ellenőrizze tagjainak működését úgy orvosi, mint etikai szempontból s ha nincs is módjában büntető szankciókat hozni, erkölcsi elégtételt szolgáltathat minden esetben s ezáltal a közérdek szolgálatában is áll.

Hogy az Orvosszövetségnek nincsen meg az a teljes szankcióképessége, mint például az ügyvédi kamarának, annak cka egyrészt az, hogy az Orvosszövetségbe való beiratkozás nem kötelező és még mindig vannak orvosok, akik a szövetségbe való belépéstől tartózkodnak, másrészt pedig az, hogy a közönség nem bír kellő tudomással az orvosok ilyen jellegű országos szövetségének létezéséről.

Végül hogy ezen hiányokat mennyire érezte az orvosi kar, bizonyítja azon körülmény, hogy az Orvosszövetség nagyváradai fiókjának 1922. január 13-án tartott választmányi ülésén az orvoskamara felállításának kérdését és az erre vonatkozó törvényjavaslatot egyhangulag magáévá tette.

Hogy ez a terv még eddig nem valósult meg, nem a nagyváradai Orvosszövetségen múlott.

GÉPKONSTRUKCIÓK

és javítások, Strada Alexandri 48.
Törött géprészek garantált hegesztése

A nagyváradai fényképészek panasza a rendőrprefektus előtt

Huszonnégy nagyváradai fényképész jelent meg tegnap délelőtt a rendőrprefektúrán, hogy panaszt emeljenek azért, mert a fényképes személyazonossági igazolványokkal kapcsolatosan Bejan János hivatalnok olyan nyilatkozatot adott egyik helyi lapba, amelyből az látszik ki, hogy a közönség Sternberg rendőri fényképésznél kapja meg legjutányosabban az igazolványfényképeket. A fényképésziparosok egyik társuknak ilyen reklámozását magokra nézve sérelmesnek találják, mert ők éppen olyan adózott polgárai a városnak, mint Sternberg és az árakban mindig meg tudják találni azt a jutányosságot, ami a közönségnek legmegfelelőbb, mint ahogy már meg is tették, mert amint a kirakatokban már látható, éppen a nagy forgalomra való tekintettel a 60–80 lejes árakat leszállították. Ok is gondoltak arra, hogy ma nem luxus, hanem egyszerűség viszi műhelyükbe a lakosságot és igyekeznek a legolcsóbb árakat szabni. Elmondották a prefektúra folyosóján, hogy csodálkoznak akarják kifejezni a prefektus előtt afölött is, hogy Bejan hivatalnok honnan tudhatta megszabni a fényképek árát, holott ahhoz csak szakember ért. Mint adózott polgárként egyenlő elbánást kérnek a rendőrségtől is és tiltakoznak egy kiválasztott társuknak favorizálása ellen. És főképen azon súlyosan bántó kitétel ellen, mintha ők túlságosan kihasználnák a tömeges megrendelés idejét, vaamennyien szegény iparosok, akik között egyetlen egy sincs, aki vagyont, házat szerezhetett volna. A rendőrprefektussal azonban nem tudtak beszélni, mert történetesen a megyeházán volt elfoglalva, de kérésükkel ma fognak ismét Catana rendőrprefektus elé járulni.

Öngyilkos akart lenni egy sükeména

Tegnap reggel negyed kilenckor a Piata Unirii (Szent László-téren) hangosan cseppetett a D. kocsi és a vezető hirtelen lefékezett. Szinte egy pillanat alatt állt meg a villamoskocsi, úgy, hogy azok, kik benne ültek, egymásra estek a hirtelen megállás lökéséről. Csakhamar nagy tömeg vette körül a villamoskocsit és az odasiető Tarsoly detektív erősen noszogtatott egy harminc év körüli embert, aki a kocsit előtűt a földön, hogy álljon végre fel. A D. kocsi vezetőjének ügyessége és lélekjelölése egy emberéletet mentett meg: a Cheresi László harmincnyolc éves cipészsegéd életét. Cheresi, amikor a kocsi elindult, a sínek közé vetette magát, mert meg akart halni. A sors azonban a kocsi vezetőjének képében megakadályozta ebben az elhatározásában.

Tarsoly detektív a helyszínen ki akart hallgatni Cheresit, de mivel a szerencsétlen öngyilkosjelölt süketnéma volt és ezenkívül nagyobb mennyiségű alkoholt fogyasztott el, nem lehetett elindult volna a másvilágra, nem lehetett semmit megtudni tőle. Felvitték a rendőrségre, Starak kapitány igyekezett kivenni belőle a mélyadatait és azt, hogy miért akart öngyilkos lenni. A kapitány ugyanis érti a süketnéma jelbeszédét. Cheresi leült egy asztalhoz, felrakta ceruzát és papírt kért és írni kezdett.

«Azért akartam megölni magam, mert C... elhagyott és így az összes lakók megbolondultak, hazug alakok. A «barak lakó» hazug volt csufoltak és megcsaltak engem. Kapitány ur kérem bocsásson meg, mert mint cipészgéd maradtok nyolc éve lakom Váradon és nem tudtam jó ember, becsületesen dolgozó leszek, nem leszek bolond, tessék megbocsátani.»

Az egyszerű naiv írásból kisír a szegény nyomorult ember egész nagy tragédiája. Cheresi László mára kijózanodik és vigasztalja a lakására, a velencei kis oduba, tovább élje ezt a furcsa, szegény életét.

Preci-ziós fogaskerék gyártás Str. Alexandri

HACKMAYER
uri szabó üzletében Avram lancu (Kossuth-utca)
eredeti angol ösziszűrt különlegességei megérkeztek.

Minden hirdelési eszköz semmitmondó akkor,
BLEIER
(Bespässege)
fehérmű, harisnya és cipke árait megtelt

GÓZEKI
kettős rendszer, Wenzky gyártmány
8 éves, teljesen felszerelve

eladó
Zahner József
Temesvár, Béga jobbsor 79. Telefon: 214

Legszebb damaszt asztalneműekben dus választás
Hajnal és Rózsa vászon és női divatruházás

Apollo mozgó
3, 5, 7 és 9 órákor

Atlantic mozgó
4, 6 és 9 órákor

Exklusiv sláger!

Ma, vasárnap

Exklusiv sláger!

TRÓJA

Monumentális film 2 részben 11 felvonásban.

1925 Szeptember 20–21-ig

1925 Szeptember 22–24-ig

I. rész:

II. rész:

Szép Heléna elrablása

Troja pusztulása

A főszerepekben: Hanna Ralph — Albert Steinrück — Vladimir Gaidarov — Carl de Vogt — Albert Bassermann — Carló Aldini.

Szalay Dezső uniszabósága, Ciorogariu-u. 9
Őszi és téli angol szövetek megérkeztek!

Duca elítéli a tulbuzgó közegek működését

Geniből jelentik: Balázs Antal kanonok és a Balogh Arthur egyetemi tanár, akik az erdélyi magyar kisebbség iskolai és vallási ügyeit elismerték Geniben a Népek Szövetsége elé terjesztették, tegnap tisztelő látogatást tettek a romániai Geniben tartózkodó Duca miniszterhez. Balázs és Balogh arra kérték Ducát, hogy a Népek Szövetsége előtt a magyar kisebbség érdekeit képviselve lépjenek, mert a lépés elmulasztása őket a kényszerűség sarkallta. A romániai hiába fordultak a hatóságokhoz és a felelős tényezőkhöz sérelmeik megfogalmazása érdekében. Duca külügyminiszter kijelentette, hogy sajnája ugyan, hogy a kisebbségi egyházak képviselői csak a romániai népszövetséghez való benyújtása miatt fordultak hozzá, de azért eme viselkedésért ő nem neheztel. A román kormányuk

nincs oka félni semmiféle petíciótól, mert a kisebbségek ügyét igazságosan kezeli. Ezt pedig nem azért teszi, mert rá a párisi egyezménynek kötelezik, hanem azért, mert Romániában a más nemzetiségekkel szemben gyakorolt türelmes-ség tradíció. Összintén szólva azonban, a kormány nincs mindig tisztában a magyarság loyálisával. Megkérdezte végül a miniszter, nem lett volna-e ma közelebb a kisebbségi felekezethez Bukarest, mint Gen? Bukarestben mindenestre több eredményt érhettek volna el, mert a kormány mindenkor igyekezni fog a kisebbség sérelmeit megoldani és az egyes tulbuzgó alantas közegek magatartása a kormány intencióit egyáltalán nem fedi. Érdekes, hogy a miniszter ezeknek az alantas közegeknek emlékeztet a Pteancu nevét is a tulbuzgók közé sorozta.

Német kivándorlási hiénák özönlik el Biharvármegyéi apaság és az intelligencia kell, hogy védje a népet — A brazilai armánu emberszállítási akciója — Négy kivándorlási társaság telepszik le Nagyváradon

Az a hatalmas invázió, amivel a brazilai kivándorlásra csábító ügynökök két év előtt eljártak Biharvármegyébe, hogy a magyarságot Brancovici polikla csábítsák, azért a busás haszonért amit minden ember után felvettek és amit a népből elszedtek — egy év óta szünetel. Örömmel tapasztaltuk, hogy a Nagyvárad hasábjain leadott felvilágosító cikkek eredményhez vezettek és a nép, különösen a brazilai reitendő viszonyokról közölt híreket hamarosan érkező levelek nyomán a nép között széles körben megismertette a kivándorlási hajlandóságot. Nem egy család jött hálálkodva szerkesztőségünkbe, hogy a cikkekkel gondolkodásra s a nagyobb utánnézésre bírták őket és alaposabb megismerkedésekre a brazilai kivándorlástól megkapták szintén az igazi képét annak a szentnek és nyomornak, ami rajfok várt volna a néperen túl, ahova a lelketlen kivándorlási hiénák, a jó beszélő képességű ügynökök csábították.

Cikkeink nyomán a román kormány is kezdték érdeklődni a kivándorlási ügynökségek munkája iránt, aminek következménye volt a monitorul Oficialban május havában közzétett kivándorlási törvény, amely bizonyos keretek közé szorítja a csábítás lehetőségét és több kivándorlással foglalkozó ügynököt letartóztat, egyet Nagyváradon is.

A kivándorlástási irodák közül több kénytelen volt beszűkíteni üzemet Váradon, mert a felvilágosított nép között nem tudták már olyan könnyen az emberkereskedés hálójába csalni az embereket. Az új törvény és a felvilágosított nép miatt megbénított kivándorlási ügynövezett hajósügynökségek tehát új taktikákat találtak fel. Cikkek folyamán kérték azokat a trükköket, amelyekről már biztos tudomásunk van, fel fogom fedni, névleg megfogva az embereket, akik azokat vezetik s felvára az egész pokoli ötletet, amellyel előkészítették a talajt az őszi kivándorlásra.

Minden felekezeti lelkesedés és minden intelligens embernek kötelessége, faji és emberi kötelessége a közelében lakó népet felvilágosítani mostani cikkeknek tartalmáról és erőiesen rábá állani annak az invázióknak, aminek október 1-től, de már most is ki van téve földmives népünk.

Mert tudni kell, hogy a brazilai kormány csak kizáróan földmives népre van szüksége. Ez pedig családostól. Mert így örökös rabszolga lesz a gyarmatosoknak nemcsak az apa, de a legkisebb gyermek is. És tömegben sem lehet szökhetni, se haza soha nem jöhetnek. Ezért a rabszolgasorba sorozott munkások megért, akiket odakünn nem véd semmi törvény, akiket lehet szabadon korbácsolni is, akiket pénzért áldoznak a földesurak, akiket a lazadásoknak neveznek. Ők adják össze a péngeteg pénzt, amivel ezek a kivándorlást adók Erdélyszerte élnek, mert egy tömeg örökös rabszolga magyar busásan fogja akeik beozni az ingyen munkával a kamatot.

A kivándorlási ügynökségeknek eddig szabad vadászterület volt Erdély magyarlakta vidéke. De most az új törvény értelmében szigorúan büntönnel büntetik a csábítás és ezért

felszólítunk mindenkit, aki észreveszi, hogy egy ügynök kivándorlásra csábít, azonnal jelentse a csendőrségnek, amelynek kötelessége nyomban letartóztatni s a nagyváradi ügyészhez behozni.

A nagyváradi ügyészsen nyomban vizsgálói fogságba helyezik és törvényszék elé állítják, amely büntönnel sújtja.

A nagyszabású kivándorlástási ügy látszik, most fog csak igazán megkezdődni, ha az intelligencia nem áll a nép pártjára jóindulattal felvilágosításával. Iparosokat nem is szabad bevenni Brazíliába. A Nagyváradon a Rimanóczy-után székelő Lloyd Regale Orlandez, (Holland királyi Lloyd) két hónapra be volt szüntetve, büntetésből, mert kiderült, hogy a parasztok között iparosokat is csempészett Brazíliába. Ezek a hajósügynökök olyan rengeteg pénzt kapnak a birtokosoktól, hogy teljesen ingyen kell, hogy szállítsák a kivándorlásra csábított családokat. A hajót is ingyen adja a brazilai kormány, amelynek érdeke, hogy a nagybirtokosok elegendő munkást kapjanak, de mivel ott még a rabszolgaság szelleme él, nem sokat törődik a kivándorlók további sorsával, mert ha elpusztul is hasznát hajt: holtestével trágyázza a nagybirtokos földjét.

Most egyszerre négy brazilai kivándorlási ügynökség új tanyát Nagyváradon. Még nem jelentek meg hirdető tábláik, mert csak október elsején kezdenek meg működésüket.

Ezek a Nagyváradon most felbujazó ügynökségek: a Royal Mail Line, a Rosulich Line, a Charcheur Reunia és a Hamburg Süd Amerika.

Ezeket kívül az ismert Lloyd Regale Orlandez és a Hamburg Amerika Line, már a múlt év óta itt működő két társaság embereinek inváziója ellen kell védekeznünk.

Ezek a társaságok most kiűzték arany-leiben a koncessziót. Minden vezető emberért 2000, minden fiáért az előirt több ezer arany lelt.

A törvény szigorúan tiltja a csábítást. Ezért most nem is a központból kiküldött emberek fogják a falvak népét ellepni, hanem a zugügynökök, amelyeknek fészke Erdélyiálya, Szatmár, amelyeket szintén ismertetni fogunk. Ezek az ügynökök mint utlevélügynökök szerepelnek évek óta, de most még többeket alkalmaztak.

Nagyváradon már üzletet nyitott, de csak október 1-én kezdi meg működését a Charcheur Reunia a Vulcan József-után (Nagy Sándor-u.) a Weiszlovich-házban. Vezetője Schreier utlevél-ügynök, aki mivel a törvény szerint ugyanazon helyiségben más üzletnek nem szabad lenni, illetve mással mint kivándorlási ügynökséggel, nem szabad foglalkozni, az

utlevél-irodája mellett lévő üzletet vette ki a brazilai kivándorlástási iroda céljaira.

(Folytatom.)

P. Cy.

Dorian filmszínház

Ma, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor

11 felvonásos műsor

Két slágerfilm egy előadásban.

PÉNZ ÉS SZÍV

Dráma 6 felvonásban.

A főszerepben:

Rodolpho Valentino és Alice Terry.

Ezenkívül:

Legyen a férjem.

Vígjáték 5 felvonásban.

A főszerepben:

Viola Dana, a női „Ö”.

Milton Sills (a „Viharmadár” főszereplője)

Rendes helyárak!

Holnap, hétfőn először

5, 7 és 9 órakor

A Rádium-tolvaj

Modern kalandor film 7 felvonásban

Főszerepben: BRUNO KASTNER

DODD BOBBY

(a Névtelen ember-ből)

LONA SCHMIEDT

(Fehér menyasszony-ból)

MARTIN HERZBERG

(Copperfield Dávid-ból)

Ezenkívül:

A nikotin effenségei

Burleszk 1 felvonásban.

Továbbá:

A nizzai karnevál

Csodálatos panoráma 1 felvonásban

Rendes helyárak!

A legszebb paplanok Hajnal és Rózsa cégnél készülnek, nagyraktár, átalakításokat elfogadunk

* Ne adjon ki ezeket egyszerre, amikor minden ruházati textilárut, kelengyeit, szőnyeget stb. a legolcsóbb készpénzárak mellett 20 heti, vagy 5 havi részletfizetésre vásárolhat meg a HELLAS RT. részletáruházában (Kossuth-u. 14.) Telefon 960 sz.

* Alföldy László és neje tánciskolájában Parcul Traian (Széchenyi-téri) kioszk, az őszi tanfolyam baba, diák, felnőtt, valamint a rendes szombat gyakorló kolónok október hó 3-án, szombat on kezdődnek meg! Az összes táncujdonságokból különórát vehetők! Iratkozni f. hó 28-ától lehet.

* Október 17. Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak bálja a Kereskedelmi Csarnokban.

Sok pénzt takarít meg, ha szükségleteit a Hajnal és Rózsa cégnél szerzi be. Szövet, vászon, paplan

BERETVÁS PASZTILLA a legmakacsabb fejfájást is elmulasztja

Ítélet a Félix-fürdői katasztrófa ügyében

A Félix-fürdői karambol törvényszéki tárgyalásának utolsó napján a hátralevő tanukat hallgatta ki a tanács.

Mangiuera Nicolae őrmester tanu látta, hogy Kardó állomáson a 2594-es tehervonatot Selegian vörös tárcsával megállásra intette, de a vonat megállás nélkül tovább ment. Selegian megpróbálta felhívni a Félix-fürdőt, de a telefon rossz volt. Stefan Károly a halálvonaton fekező volt s így látta, hogy a tárcsa nem a vörös színével állott a vonat felé, hanem az élével, tehát a vonatnak nem kellett megállni. Tanut szembesítik Dietrich Árpáddal, a vonat vezetőjével s megesketik.

Bihari Károly vasutas elmondja, hogy amikor Nyárlőről elindultak, ő egy fék mellett ült. Pop nem mondta neki, hogy Kardón megállanak, hanem azt, hogy egyenesen Nagyváradra mennek. A jelző tárcsa fehér lapjával volt a vonat felé fordítva.

— Mindig megnézem a tárcsát — mondja a tanu — mert az életéről van szó. Mikor a baleset megtörtént, leugrottam és segitettem a sebesülteken.

Mészáros Lajos a tehervonattal utazott, mint utas s a podgyászokcsiban feküdt. Nem hallotta, hogy Pop megmondta volna a vonatvezetőnek, hogy meg kell állni Kardón. Hájós Vilmos revizor igazolja, hogy rossz volt a telefonvezeték. Körfelhívással azonban minden állomást felhívhat s visszajelentkezhetik. A jelzőkészülék elromlása kis hiba volt, attól lehetett volna használni a telefont.

Fülöp József a fűrdővonatban volt, mikor hallotta a tehervonat fűtőmentését, indított de csak 10-15 métert haladt, már a tehervonat beleszaladt a személyvonatba. Az utolsó tanu kedvezően vall Popra, mert igazolja, hogy Pop megadta a szükséges jelzéseket.

Ezután Hóványi József delegált ügyész tartotta meg vádbeszédét s a tárgyaláson felsorakoztatott bizonyítékok alapján szigorú büntetést kér. A védelem részéről dr. Marcus Péter, dr. Bleda Vasile és Savu Marta állottak sorompóba s kimutatni igyekeztek, hogy a vádlottakat felelősség nem terheli.

A bíróság késő este hirdette ki az ítéletet: Papp Pétert két évi fogságra ítélte, a másik két vádlottat pedig felmentette.

• SZÍNHÁZ •

BÉRLETI FELHÍVÁS!

Mély tisztelettel jelentem Oradea-Mare város nagyrabecsült közönségének, hogy az 1925—1926. évi színházban 120 előadásra bérletet hirdetek, amely bérlet folyó évi október hó első napjaiban veszi kezdetét. 60 A) és 60 B) bérletes előadás lesz.

Bérleti árak a következők:

Nagy páholy 60 esti előadásra 23.000 lei.
Rendes p. 60 esti előadásra 17.000 lei.
Zsöllye 60 esti előadásra 4.500 lei.
Körszék 60 esti előadásra 3.500 lei.
Támlásszék 60 esti előadásra 2.300 lei.

A régi bérloők jogait folyó hó 26-ig, szombat déli 12 óráig tartom fenn.

Bérelni lehet Halmaj Lajos titkárnál a színházi irodában a mai naptól kezdve mindennap délelőtt 9—12-ig és délután 4—6-ig.

A bérleti összeg három részletben is fizethető.

Mély tisztelettel:

Gróf László,

A Regina Mária Városi Színház igazgatója.

Selyemfénnyű tuszer, grenadin, függöny és ággyerítőre 150-200 cm. HAJNAL és ROZSA cégnél

~ MUZI ~

— Trója. A legszebb siker jegyében megy a Trója az Apolló-mozgóban. Mesteri keze! rendezésében a német filmművészet jelei a legszebbet nyújtják külön-külön és együttesen. Az ókori görög történetnek Páris, Szép Heléna, Trójához fűzött eseményei korhűen vannak visszaadva, mindenki a legszebb, legképeletesebb hatást keltve. Vladimir Gaidarow, Albert Steinerück, Hanna Ralph, Edy Darclea, Albert Bassermann, Carl de Vogt művésztük legjavát adják. Az első rész hétfőig megy.

— A Dorian-filmszínházban vasárnap utoljára látható a 11 felvonásos kettős műsor, melynek keretében színre kerül a „Pénz és szív” című 6 felvonásos dráma, melynek főszerepét Rodolpho Valentinó és Alice Terry alakítják. Ezenkívül látható még a „Legyen a férjem” című 5 felvonásos vígjáték, melynek főszerepét Viola Dana, a női „Ó” és Milton Sills a „Viharadár” főszereplője alakítják. Az előadások pontosan 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. Rendes helyárak! — Holnap, hétfőn lesz a bemutatója a „Rádium-tolvaj” című nagyszabású Dorian-filmnek, melynek főszerepét a népszerű Bruno Kastner, Lona Schmiedt, a „Fehér menyország” főszereplője, Dodd Dobby a „Névtelen ember” főszereplője és a kis Martin Herzberg „Copperfield Dávid” és „Paganini” főszereplője játsszák a főszerepet. A nagyszabású drámán kívül színre kerül egy 1 felvonásos kacagtató burleszk, továbbá a „Nizzal Carneval”.

NYILTÉR

T. LUKACS F. & CO. szövetáruház

Oradea-Mare,
Str. Alexandrii 12.

A hadiárvaház vezetősége ez uton mond köszönetet Önöknek azért az önzetlenségért, amellyel — az összes ajánlatok között a legolcsóbb ajánlatuk lévén, — még a minimális haszonról is lemondva, nemes célnk elérését: hadiárvaink felruházását 250 méter szövet szállításával lehetővé tették.

Oradea-Mare, 1925. szeptember 16-án.

Dr. Ille Andoré, elnöknő.

Szenmiklósi Péterné, igazgatónő.

• TÖZSDE •

Bukarest, szeptember 19. (Zárlat.) Páris 985, London 1010, Newyork 207 egyenlő, Milánó 860, Zürich 4020, Bécs 2930, Prága 618. Valuták: Font 1000, fr. frank 998, sv. frank 3950, lira 850, dinár 358, dollár 207, osztrák 29 fél, magyar 29 fél, szokol 605.

Zürich, szeptember 19. (Zárlat.) Berlin 12330, Amsterdam 20825, Newyork 518 egyenlő, London 2511 fél, Páris 2455, Milánó 2130, Prága 1535, Budapest 72 ötnyelvöld, Belgrád 920, Bukarest 250, Varsó 85, Bécs 73.

MATHAN
GYERMEKCIPOK
kizárólag REICHARDNAL.

Újjáalakítom

régi rossz borkabátját. — Új borkabát legolcsóbban **SUCHS** bórúrhakész-nél, Strada Baross 7. szám.

* Óriási választékban érkeztek angol női és férfi divat- és télikabátzöve a **HELLAS RT.** részletáruházba (Kossuth-u. 14.), ahol minden ruházati cikket és textiláru 20 heti, vagy 5 havi részletfizetésre legolcsóbb készpénzárak mellett lehet megvásárolni.

Premier Ambra kölnivizet használ egész Páris.

Fehérnemű és ágynemű vásznak, batiztok választékban Hajnal és Rózsa cégnél I. Vulcan

* Nagyon sok felesleges gondtól szabadul meg az, aki nem csinál sokféle adósságot, hanem egy helyen vásárol meg minden ruházati és kelengye szükségletet. Forduljon mindenki bizalommal **HELLAS RT.-cég** Kossuth-u. 14., telefon 960., ahol családja mindennemű ruházati szükségletét, szöveteket, selymeket, szőnyegeket, stb. a legolcsóbb napi árak mellett 20 heti, vagy 5 havi részletfizetésre vásárolhat meg.

Hajjuk és fésűsűrűk eddig nem létezett árakért **ENGEL LAJOSNÁL** Sas-passage, volt Enyveshat hegyen

* Aki bármilyen textiláru, női vagy férfi ruhá- és télikabátzövetet, fehérneműt, selymet, bársonyt, szőnyeget, stb. igen előnyesen és olcsón akar vásárolni, az keresse bizalommal a **HELLAS RT.** részletáruház (Kossuth-u. 14.), ahol mindent 20 heti, vagy 5 havi részletfizetésre készpénzárak mellett kaphat meg.

* Fényképészeti műtermem megnyílt Regele Ferdinand (Rákóczi) ut, Bazárépület (Molnár műtermem összes helyiségeiben.) Kérjen fényképész.

100 gram Premier Ambra kölni 20

Legjobb formájú **gyermekkhocsik** dús választékban **ENGEL LAJOSNÁL** Sas-passage, volt Enyveshat hegyen

* Legjobb telefonkészüléki **villanykörte** manometer raktáromról. Lelelton és villanykörte, minden tempári és esztérga-munkát, javsokat igen szolid áron vállal Rajz elektromechanikus, Szalárdi-utca 9. lelelton 512.

* Legszebb és leginomabb kivitelben női férfi borkabátok megrendelhetők. „Chic” bórúrhazalon Bul. Reg. Rerd. 20. Ezelőtt Ca Victoria 1.

Tanuló zongora 15000 leiért kapható Bulev. Regele Ferdinand 14. sz. **STERNBERGNEL**

Ha egyszer használta a Premier Ambra kölnivizet, soha mást nem használ.

* Flegmann Armin-cég szövet- és szőrmelöltő ujdonságai megérkeztek. Olcsó szövetárak.

PERZSASZÖNYEGEK részletfizetésre is kaphatók **STERNBERG-nél** Bul. Reg. Ferdinand 14.

* Bicsérdy: „A halál legyőzése”, „A életnek évszázadokig terjedhető meghosszabbítása”, „A vénülés és az összes betegség leküzdése”. Már a harmadik kiadásban jelent meg. Ár 1.000. Kapható A Hírmondó Hirlapirodában

PACSAY uriszabó Str. Sztaroveszky-u. 11. Előrendü uriruhákat készít
Megbánja, ha gyermeke testét nem Nőferrel ápolja

Az adóhivatal lefoglalta a Széchenyi-hagyaték árverésén begyűlt félmilliót

Tegnap befejezték a Széchenyi-hagyaték árverését. Mozart kézirátát F. M. S. F. L. vásárolta meg, Adorján Emil dr. újabb személyekkel gyarapította műkincseit. A borok között nem sok becses volt, olcsó áron kelt el.

Dr. Popa György királyi közjegyző az árverésen begyűlt összeget már összekapolta a lakarta utalni a hagyatéki tőmegbe, amikor megjelent a nagyváradi pénzügyigazgatóság receptora s nagy meglepetésre lefoglalta az árverésen behízelett összeget. Azzal indokolta ezt a perceptor, hogy Széchenyi Miklós gróf, volt nagyváradi püspök adós maradt 1923. évi globális adójával, 683.000 lejjel s ennek fedezetére foglalja le az árverés eredményét.

Dr. Krüger Jenő püspökségi főügyész azonnal feltolyamodást jelentett be a lefoglalás ellen s így a pénzügyminiszter dönt abban a kérdésben, hogy hova tartozik az árverésen befolyt közel félmillió lej.

Az árverésen különben minden tárgy elkel, kivéve egy rézmetszetet.

Átmeneti kormány vezeti a választásokat?

Bukarestből jelentik: Politikai köröket erősen foglalkoztatja az a kérdés, milyen kormány vezesse a következő képviselőválasztást. A liberálisok igen tekintélyes része természetesen maga szeretné ezt elvégezni, de a nagy ellenzésre talál az ellenzéki körökben, sőt a liberális párt egyes tagjai között is. Minden realpolitikussal meggyőződése az, hogy a választásokat csak egy átmeneti kormány veheti. Afölött is nagy viták folytak már, hogy lenne ennek a kormánynak az elnöke és az a felelős elnöke. A szerinte az a vélemény alakult ki, hogy erre legalkalmasabb volna Constantinescu Sándor, a mostani kormány földművelésügyi minisztere.

A liberális kormány után — így írja az a szerinte — nem jöhet egyesült ellenzéki kormány, mert ezek a pártok kijelentették, hogy nem fogják respektálni a liberálisok alkotmányát, valamint az általuk hozott gazdasági és szociális törvényeket. Ez az ország belső rendjének felforgatná, éppen ezért arra van szükség,

hogy az új parlament és annak megalakulása után az új kormány tagjai most már olyanok legyenek, akiket tényleg a népbizalom állított az ország élére. De ha a választásokat a liberálisok vezetik, akkor újból kiszorul az ellenzék, viszont, ha az ellenzékiek vezetnek, akkor a liberálisok és a varescanusok aligha kapnának négy-öt mandátumnál többet.

Az átmeneti kormány élére pedig azért volna a legmegfelelőbb Constantinescu, mert ő a mai kormányban nem sokat politizált, nem osztja Bratianu Vintila pénzügyi és gazdasági programját sem. Ezenkívül Constantinescu igen jó viszonyt tart fenn a román politikai pártok vezetőivel, úgy hogy feltétlenül megbízhatnak benne. Constantinescu átmeneti kormányában a liberális pártot Th. Florescu, Banu és M. Botez, azután Oromulu, Goldis és a nemzeti párt azon tagjai vennének részt, akik nem helyeselték a parasztpárttal való fúzió tervét, mert a parasztpártiak a legnagyobb ellenségei Constantinescunak.

Sulyok István nagy győzelme a püspökválasztáson

Rövid távirat jelezte tegnapi lapszámbunkban, hogy Sulyok István ismétlen püspökké választotta a Királyhágomai református egyházkerület.

A kiküldött bizottság Szél György esztervárosi esperes elnöklet alatt pénteken délután bontotta föl a püspök- és főpénztárosválasztásra beadott szavazatokat. A püspöki székre Sulyok István 134, szabolcsi Mihály 63, Bél György esztervárosi esperes 1 és Bede László áramarosszigeti esperes 1 szavazatot kapott. Ez utóbbi mindkettő saját egyházközösgétől, amivel a saját papjukat kompromittálták, mert tudhatták, hogy soha semiféle kandidálásnál szóba sem jöttek. A főpénztárosi tisztségre Domahidy Elemér 93, Csaba Adorján 3, Krófi Tiszta Kálán 1 és Telegdy József 1 szavazatot kapott. Főgondnok lett tehát ismét Domahidy Elemér.

Önálló szücs munkásokat

magas fizetéssel, azonnali belépésre felvessz

S. Eisenstädter

szücs és szőrmeáruház

Cluj, Piața Unirei 12.

Reisinger Arnold mechanikai üzeme Str. Alexandrii 48

Új rendszer az amerikai levelek kézbesítésénél

Sok panasz volt évek óta a posta ellen, hogy az amerikai levelekből, a családtagoknak küldött dollárok a postán elvesztek. Vizsgálatok folytak számtalanszor, de az eredmény végül csak az volt, hogy a dollár a levélből elveszett, de hogy a hosszú út alatt hol vették ki, nem tudták pontosan megállapítani, a dollár vissza nem került.

A nagyváradi második számú posta főnöke D. Z. Dumitru néhány hét óta új rendszert vezetett be próbaképpen az amerikai levelek kézbesítésére. Az Amerikából érkező leveleket nem kézbesített ki, hanem értesíti a címzettet, akinek személyesen kell átvenni a levelet, s a hivatalban felbontva megállapítani, hogy volt-e benne dollár, illetve elveszett-e a dollár. A főnök így próbált ellenőrzést gyakorolni az ominózus dollárok felett. Tagadhatatlan, hogy a közönségnek nem kényelmes, azonban meglehetősen bevált az ötlet, mert még egyetlen esetben fordult csak elő panasz.

A posta renoméját kívánta megőrizni egyúttal a főnök és tekintve, hogy a legfontosabb mégis csak az, hogy a dollárok rendeltetési helyükre jussanak, a közönségnek nem szabad zúgolódnia azért a kis kényelmetlenségért, hogy személyesen kell a levél után mennie. A főnök egyébként az ajánlott leveleknél is megszüntette az eddigi nehézségeket s ma azokat is pontosan kapja a közönség. Elismeréssel regisztráljuk a főnök igyekezetét s jóindulatát, mert látjuk, hogy belátta, hogy mi is csak jó akarunk, mikor a közönség panaszait nyilvánosságra hoztuk, viszont ő is igyekezett a közönség érdekeire okosan tekintettel lenni. Még csak

az a kérésünk van, hogy a még meglevő magyar személyzet elbocsátását szüntessék be, mert a rendtelenségnek nagyrészt a változások voltak okai.

Ne csináljon adósságot!

sokfelé, amikor minden ruházati, háztartási, kelengyéle, szőnyeg, és egyéb textiláru szükségletét

egy helyen, egy számlára 20 heti vagy 5 havi

részletfizetésre

vásárolhatja meg, a

HELLAS r.t.

áruházában. Oradea-Mare

Avram Iansu (Kossuth-u.) 14. Telefon 960.

Teljes női kelengyéket a legolcsóbban és legkedvezőbb részletfizetésre szállítunk.

Meghívásra dúsválasztékú minta gyűjteményünkkel mindenkit meglátogatunk. —

Őszi reklámárak!

HAAS LIPÓT

LINOLEUM

és szőnyegkülönlegességi áruházában.

Főlerakat:

ORADEA-MARE

Bul. Reg Ferdinand 5.

Lerakatok: CLUJ, TIMIȘOARA

Melyen leszállított árak!

Felöltőszzerű gummikabátok

a legnagyobb választékban, Lej 900 -tól

ban, elegáns fazonban

Világosvászon

prima minőség, gyönyörű mintákban

80 cm. széles mtr. Lej 100 —

100 cm. széles mtr. Lej 125 —

115 cm. széles mtr. Lej 145 —

Bőrvászon

Kárpitosok, kocsigyártók és könyvtörők részére

nagy választékban, 115 cm. széles Lej 115-től.

LINOLEUM

szébbnél-szebb mintákban

70 centiméter széles Lej 135 —

90 centiméter széles Lej 170 —

Padlóbevonásra minőségű, vagy parkettára is, 240 cm. széles, megüzemelt, 100 cm. széles Lej 210 —

Kapható 250—300 cm. szélességben is!

Szőnyege

Strapa futószőnyeg 70 cm. széles Lej 98 —

90 cm. széles Lej 149 —

Agyló szőnyeg „Buclé” Lej 125 —

Ottomán-takaró „Karamanie” Lej 1600 —

Két oldalt használható ebédli-szőnyeg 200x300 méretben, nagyon szép mintákban Lej 1730 —

Plüsch szőnyeg gyönyörű mintákban 200x300 Lej 4300 —

Függöny szébbnél-szebb mintákban Lej 570 —

Ezenkívül nagy választék faliszőnyegben, lábtörölők, mindenféle gummiárak, tornacipők, sárcipők, játékaru, gummilabda stb. stb. etc.

Eladás nagyban és kicsinyben!

Sudja már?

hogy a legjobb iskolacipőt legolcsóbban csak a

„Fecske” cipőáruházban

„Zsigmond és Adler” cégnél, Str. Iorga (Zöldfa-utca) vásárolhat.

Kik élnek még huszonöt év után

Jubileumra készül a városi színház és elgondolkodva nézzük a színház igazgatói irodájába a színes, negyedszázados színlapot. Huszonöt év, milyen kevés idő. A negyven éves ember még vidáman, a hatvanas szomorúan gondol vissza a régi dátumokra. És mi nézzük, nézzük a régi díszes színlapot, vajon ki tartotta meg emlékül még. Dús aranyozás, színes rokokorajz köríti a műsor szövegét. Alól szerényen meghúzódva a nap: 1900 október 15.

Vajon hányan vannak még Váradon, akik ott voltak azon a megnyitó előadáson. Öröm mámorban uszott a város. Ragyogó szemek csógtatták meg a fényes új hajlék cirádáit: Fellner és Helmer bécsi cég remekét. A pesti Vigszínház modellje, hasonló stílusban építették meg később a kolozsvári színházat. Akkor a bódéval való hasonlatban tűndéri szépség, ahova igazi áhitattal lépett be a közönség, ahova igazi áhitattal lépett be a közönség. Nagyobb ünnepre nem is emlékeznek az emlékezők, mint a színház megnyitó előadása volt. A színház a következő színlapot adta ki a megnyitó előadásra:

Szigeti Színház ÜNNEPI NYILÁNY

Prolog, Irta Sas Ede, Szavalja Paulayné Adorján Berta

Ezt követi:

Az új ottár

Ünnepi előjáték, Irta dr. Várady Antal, Rendező: Balla Kálmán, Személyek:

Sándorfy	—	—	Könyves Jenő
Consiharus	—	—	id. Sággy Zsigmond
György, ácsmester	—	—	Bognár János
Nagy Pista	—	—	Gáthy Kálmán
Megyeri	—	—	Nyáray Antal
Egy színész	—	—	Dézy Alfréd
1-ső színésznő	—	—	Szohner Olga
2-ik	—	—	Barna Jolán
Muzsa	—	—	E. Kovács Mariska

Színészek, színésznők, munkások

Végül:

Munyady László

Opera 5 felvonásban, Irta Erkel Ferenc, Rendező: Balla Kálmán, Karnagy Delin Henrik

SZEMÉLYEK:

Vik László	—	—	Kálmár József
Szilágyi Erzsébet	—	—	Balla Csák Irén
László fia	—	—	Perényi József
Mátyás fia	—	—	Lányi Edith
Gara Nándor	—	—	Pinter Imre
Mária, leánya	—	—	Forrai Ferike
Czillei	—	—	Rákosi Gáspár
Egy nemes	—	—	Bognár János

Nemek, papok, porok, pórók, katonák, zsoldosok, királyi kíséret

1900 október 15.

Somogyi Károly
színiigazgató

Olvasva e színlapot, önkéntelen tér el a gondolat az elmúlás felé: kik élnek még azok közül, akik az ünnepi előadáson részt vettek, vagy a színháznak tagjai voltak és kik vannak még Nagyváradon.

Bizony a régi negyedszázadelőtti művészgardából csak ketten vannak Nagyváradon: Erdélyi Miklós és felesége: E. Kovács Mariska, ketten még részesei voltak a színház születésének, ott állottak az új ottár mellett a felgyújtáskor. Az első darabban E. Kovács Mariska játszott is.

A színház alkalmazottja volt még két ruhatárosnő: Baroskné és Deutsch néni, akik azóta hozzá forrva a forró falakhoz, szeretettel töltik be hivatásukat.

Grófi Lászlóné Polgár Mariska adja

az információt a régi histriokról a színlap előtt.

A rendező Balla Kálmán Budapesten él és a színészegyesület alkalmazottja. Id. Sággy Zsigmond, Gáthy Kálmán, Nyáray Antal, Rákosi Gáspár elhaltak. Könyves Jenőről nem tudnak semmit. Dézy Alfréd jelenleg egyik erdélyi színház tagja. Szohner Olga és Forrai Ferike férjhez mentek, utóbbi egy újvidéki ügyvéd felesége. Bognár János, Barna Jolán, Balla Csák Irén és Kálmár Józsefről nem tudják hol élnek, de tudják, hogy élnek. Lányi Edith a budapesti opera tagja. Perényi József Debrecenben nyugdíjas. Ugyancsak nyugdíjban van Bognár János is. Pinter Imre Amerikában színész. Végül az igazgató: Somogyi Károly a nagyváradi temetőben nyugszik, de szelleme bizonyosan ott lesz a huszonöt éves jubileumon.

Előre látható, hogy a jubileumra első sorban azok fognak jelentkezni jegyért, akik huszonöt év előtt jelen voltak a megnyitáson még akkor fekete hajjal, egyenes gerinccel, fiatal asszonyaik oldalán, vagy valamelyik szép váradi leánynak tették a szepet a felvonásközlőkben.

Jönnek a vidékről, mint annak idején, ha nem is csengős négyeseken, de jönni fognak viszontlátni egy napot, ami halavány fénnel visszatér huszonöt év után. Öregszik a színház és öregszenek az emberek. Az őszi dér száll füre, virágra, emberi fejekre s szirmokon, szemek egy kristály-csöppben tükröződik át a múlt: az elfutott 25 esztendő...

Selyemruha és ingezfűrés a legszebb kivitelben
Hajnal és Rózsa vászon és női divatruházában

Kosztümöt, kabátot és franciáruhákat legszebben és legolcsóbban készít

Radó

Strada D. Cantemir (Beothy
Ödön-utca) 6. szám alatt

Reinhardt és a fényképművészet

Reinhardtnek a nagy német rendező művészi hatása ma már túl nőtt a színpad keretein és a ény meg árnyék kifejező képességével a festészetben is forradalmat okozott. A német fényképezészek műtermei ma már eszen átalakultak és a hatalmas reflektor-lámpák tömegei uralkodnak ma bennök. Ez hoz az új német fényképművészet hallatlan fejlődését.

Nagyváradon is ávezették már az új fényképezési módszert és a Weisz és Miklós fényképműterem (Apolló-palota) hatalmas reflektor-lámpákat állított be és ezek segítségével ezer finomságát tudják művészi eszen domborítani. Weisz és Miklós új kirakatait mindenkinek meg kell nézni.

KEPES ELEK
orvosi kötszerész, Sas-passage 20.
Saját készítményű

sérvkötők, háskötők
gummiharisnya, speciális
kötszerek, női és férfi övszerek

DAYAL & TAUBER LTD.
LONDON
Romániai vezérképviselői
és irodák:
ORADEA-MARE
DEUTSCH POSTÓÁRUHÁZ

ZSOLDOS

:: tanintézet ::

Budapest, VII, Dohány-u. 84.
Telefon szám József 124-47.

Magyarország legelő-
gibb, legismertebb elő-
adásintéze. A leg-
jobb sikertel készí-
tolt közönséget me-
gnyitására, érte-
sítésre vidékeket is, fés-
zetteljesi kedvezmény-
teljes anyagi letele-
sítást be-

Alkalmi áruházam, mely a Heiman-kerthben volt
most a Fekete Sas (Passage) Plaja Unirii bejáratánál

Világ Áruház

néven megnyílt

Eladásra kerül nagy tömegben: Őszi és téli kabátkelme, cos-
tüm-szövetek, selymek és marocenek, barchetek, flanelek, schif-
fonok, vásznak, legfinomabb minőségben utolérhetefel-
lenül leszállított olcsó árakon ! ! ! ! !

Nagy maradvékvásár!

Barna Jenő

Torna cipők

kiarúsítás miatt mélyen le-
szállított árban kaphatók

HAAS LINOLEUM gyári fő-
LIPOT raktárába

ORADEA-MARE

Bulevardul Regele Ferdinand 5. szám.

Torna cipő:

31-től 35-ig	—	—	Lei 125
36-től 42-ig	—	—	Lei 152
43-tól 46-ig	—	—	Lei 175

„Míg egy asszony eljut odáig...”

A küszöb, amelyen át lépünk, az irodalom küszöb. Budapest, Buda, ahol már idvőrosiaszélidül a hangulata. Lövőház-utca 13. lit lakd egykor Ady Endre...

A keskeny lépcsőház kőkockái, még talán őse is verődnek néha a didergő emlékezés ana alatt, éjteli órák komor kondulásán. A szőnyeg még átsuhan olykor egy aureolás boglygó árny. De a láthatatlan vendég libbenő gyöngöntését már négy madárlorku gyermek meztése csipkezi: — az életből kisápadt titán egykori fészében egy asszony vert tanyát.

Szederkényi Anna, a zaklatott életi, tragikusan aláesett sorsú írónő egyike irodalmi legérdekesebb jelenségeinek. Váradról, az Olgya-zárda hűvös falai közül indult valaha, hogy szögtépte sebek elcsordult vérnyomaival jelje az utat, melyet asszony-lelke bevándorol, amíg „eljutott odáig...”

Addig, hogy a szenvedések leégtek az összeszorított ajkak titok-lakatját, a kiboruló sebek nem bírták tovább terhüket hangtalan, míg, míg kénszerré gyulladt a vallomás vágya, és Szederkényi Anna gömbölyű, szép keze arított után nyult.

A megcsorduló asszonyság kinyilatkozta: itai lettek ezek a legőszintébb, tisztakönnű írások, melyek immáron régcséke-formán hozzák hírt Várának az ő kiváló elszármazott-jai.

„Amíg egy asszony eljut odáig...”

Nem képzelek hölgy-bibliotékát a fáradt-úti könyv nélkül. És nem hiszem, hogy maradt volna tragikusan aláhuzott, vagy tisztán sorsok-kémlelő női szem szárazon „Koszorus Judit” gónását olvasva. Mindnyájunknak, néha talán elsem gondolt, alig tudatos asszony-panaszait bitított élénk ez a regény, nem apadó vékából, annmód, ahogy a kifürkészhetetlen rendelés, oját sem mutató, örök szenvedéseinket bele-gmadázza.

Szederkényi Annával akkor volt találkozása, amikor „Onnan visszatért...”

Onnan: A kétségbeesésből, a csüggedésből, a fájdalom fekete kutja mellől, a vigasztalan nihil. És aki az élet célját, a nyűgösségek végső felmélő már-már nem látta többé; ma mosolyog s igenlőleg ingatja Koszorus fejét.

Hiszen mondtam talán? Négy egérfogu gyermek kacagja végig a fenn-függönyös szobákat az életnek kiverit, el-ildótt szolgáló-asszonya révbejutott Isten-pamcsot betöltő, gazdag anyasággal...

Amikor belépek a derült, kedves nappaliba, ahol minden meggondozott tárgy élesen világos árnyakat ver vissza: „Morzsika” fogad, Szederkényi Anna másodoszult leánykaja.

— Babánk van, — kiáltja lelkesedve s csak utóbb veszi észre, hogy idegen a jövőny. De a meleg, apró kezecskéjét azért a kezében hagyja s úgy felejtkezik rám kandi memmel.

— Kit keresel néni? Az Atheneumtól vagy? — Nem szívem. Anyuskáddal szeretnék beszélni.

— Az újságtól? — Tudakozódik kitértől az apró benfentes, akinek lapok, kiadók: már a csújjában vannak.

Azonban, mielőtt válaszolhatnék, nyílik az ajtó és pólásbabával a mellén előttem áll, akit ismeretek. Magas, barna asszony. A szeme Héra, homloka Athéné. A finom, érzékeny szája végtelen szeizidéssel mosolyog.

— Pszt, alszik a fiam...

Felém int, hozzálépek. Megfogja a kezem a szunnyadó gyermek mellé von. Szótlanul álom-ig, egymásbalátó tekintettel.

Ennyi az egész bemutatkozásunk. A kézfo-ásunk alatt szűrcsöli az élet nedvét az álmodó gyermek.

Nem kell soká némán maradnunk. Hamar elussza magát mélyebb álomba a kis jövevény, aki alig tíz napja látja még apró szemeivel a világok fordított — és bizonyosul sebb — képét.

Az íróasztalra mutatok, kérdőleg. Szederkényi Anna elért, hegybebagyolag int.

— Igen, itt szoktam dolgozni, mikor legjobban hancuroznak a kópék. Akkor megy legkönnyebben a munka. Most regényem készül, számotokra, rólatok, asszonyok. Azt akarom, hogy csak nektek szóljon, hogy magatokra ismerjétek bennem, hogy vigasztalódjatok. Egy betűm se legyen, ami nem titeket szolgáljon.

A kis legény megmozdul a vánkosban s mint aki szenderegésében is örömet lát, hangosan kiáltja:

— Á! A karok lágy hintálásába imbolyodnak, Szederkényi Anna folytatja:

— Az impulzust munkámhoz még a háboru adta. Morzsikát vártam világra éppen. És mikor megjött, a klinikára akkor érkezett a felsőbb parancs: Át kell adni gyorsan a kórház felé a sebesült katonáknak. Sietve ürítették a termeket. Engem a műtőszobából hordágyon hoztak le a kicsinyemmel.

A hang elakad egy pillanatra, majd nehéz lélegzet indítja tovább:

— Félutón találkoztunk egy másik transzporttal... Egy másik anya kísért egy másik gyermeket... Gyászlatyolos, sápadt arcú nő volt, komor és könytelen, mint a végzet. A hordágyon összeronsolt test, kioltott szemű, félarcu, haldokló katona. A fia. Nekünk, két anyának, egy villanásra összekapaszkodott a tekintetünk. A hang belémszakadt ettől a nézés-től. A kicsinyem fölött, a nyomorék hős pedig

felnyögött. Az ápolók bucsu, szó, magyarázat nélkül gyorsan megindultak velünk. Engem lefelé vittek, ők fölfelé hágáltak a lépcsőkön. És akkor, abban a pillanatban rohant meg ez a regény. Az a kérdés: miért? Miért vajudunk kéztördelve? Miért hozunk a világra gyötrelmeket? Miért gyermekeket? Hogy később, az éveik telten úgy lássuk viszont őket, testileg, vagy lélekben összeronsoltan...?

A lázadó kérdés messzi elcsöng. Hangossá bővült már a szó és időbbe telik, míg elül a pulha szőnyegek, szalagos függönyök mögött.

Hosszan eltűnődünk, befelé fordulva. De a némaságnak is dus tartalma van most. Olyan más ez a hallgatás, mint egyebütt, ahol jártam...! A férfiak hallgatása elűt ettől. A le-vegője: történelem. Itt mintha leszegetné a falakat, melyeket mesterségesen vontak láthatatlan kezek a végtelenség útjába, az egyforma-sorsú milliók közé. S mintha repülnének szét kerek-tek, korlátok...

Az asszonycsönd: az egész emberiségé. Hogy meg ne zavarjam: szólanul nyujtok kezet búcsúzásra is, mint ahogy jöttem.

Szederkényi Anna talán egy távoli gondolatot fejez be, mikor halkan csak ennyit mond: — ...azért, ha kell, odaadjuk őket mégis...

Feje a mellére hanyatlik és madonnásan az alvó gyermekre bomlik a dus hajkoszoru.

P. Gulácsy Irén.

A méltóságos ur kapál.

Miből élnek a nyugdíjasok. — A nagyságos ur fát vág. — Eladják a könyveket, házat, hegedűt. Magyar tudós, a kinek a British Muzeumban van a műve. — A magyarok elpusztulnak

Beóthy Kálmán

Félredobott világ emberei között járok naponta. Ezeket megcsalta a sors, mert amikor arra vállalkoztak, hogy mindenki ügyét intézik a magukéi helyett, a törvényekben előírt módon haladnak s mikor kiadták erejüket és tudásukat, anyagi gondoktól való rettegetés nélkül mehetnek abba a rövid ideig tartó nyugalomba, amely a sírig hátra van. A halál előtt tehát ráérnek egy keveset pihenni s megízlelhetik az élet legszebb részét, a hivatalos teendőktől mentes szabadságot. Az élet bizalmasan megcáfoltja ezeket a jóhiszemű hiszékenyeket s felriasztotta őket abból az álomból, amelyet életük utolsó legrövidebb szakaszára szöttek. Kivette kezükbe nyomta a koldusbotot s tizedrészét annak, amivel tovább vihetné életüket. Egy nyugdíjat, amelyből nem lehet megélni s amely mellett a kiáradt embereknek újra neki kell látni a munkának, amely erejüket megrököntotta.

Fáradt emberek nyugtalanul virrasztanak éjszakánként, a gond nem engedi őket pihenni. Mi lesz velük, családjukkal, ez riasztja fel őket a szenderegésből. Hova menjenek munkáért s ha valahogy, száz kilín-cselés után valahol megragadnak, újból beléjük hasít a kérdés: meddig lesz munkájuk, mikor építik le őket?

A mult becsléletes emberei között rettenetes a nyomor. Aki nem kezdeményezték a veszedelmet s akik nem tehettek róla, hogy a nagy érdekek összeütköztek s összetört a régi világ minden biztosítéka, ma 400—1000—2000 leit kapnak kézhez nyugdíj címén. Hogy lehet ebből megélni s ha nem lehet, milyen módon segítenek magukon a nyugdíjasok, ezt a kérdést tettem fel azoknak, akik a törvénytisztelnek, az igazságnak, a kulturának, a tanításnak, a szeplőtelen hivatalnokoskodásnak adták oda életük legszebb részét, hogy megismerjék a végén a gyötrelmeket, amit nem érdemeltek meg. A hideg kirázza az embert, ha elmondják rettenetes sorsukat.

vasuti állomási előjáró volt Erdélyben s 25 év után nyugdíjazták 75 korona havi nyugdíjjal. A drágasági segéllyel, a 12 és 32%-kal együtt összesen 405 leit kap havonta.

A Kath. Körben találtam, fakult, de tiszta ruhában jár, a ruha kezd zöldülni.

— Ebből az összegből, mondotta, se élni, se halni nem lehet. Nincs semmi jövedelem; kilenc hónap óta állás nélkül vagyok. Voltam közben kinevezett tisztviselő a városnál. Az első transzporttal kitétek állásomból. A vasutnál azért nyugdíjaztak, mert meggyengült a hallásom. Most úgy élek, hogy eladtam minden eladhatót. Nem következik más, mint a koldus-tarisznya, dacára, hogy elsőrendű munkakerő voltam a vasutnál. A vasutasokon nem segít más, mint az, hogy a Máv. nyugdíjintézetét pereljük, mert ezt mi a véres verejtékes pénzünkkel létesítettük. Adják a nyugdíjunkt aranyparitásban. A Máv. nyugdíjasai odaát Magyarországon jól élnek. Le van az ember rongyolódva, eladott az ember mindeféle értékeket. Ruha kellene, télikabát nincs.

Hiába volt Ardelean Jusztin protekciója, nem vettek fel a villamosnál. A várostól kapott fizetéssel még lehetett egzisztálni, de így lehetetlen. Semmi munkától nem riadok vissza s elválok. Voltam vasuti előjáró, rendőri felügyelő, adóhivatali pénztárelenőr, értek a pénzkezeléshez, a számféjtéshez, könyveléshez, románul értek s megértetem magam.

A hajdan daliás, egyeneslelkű Beóthy megrendülten elhallgatott.

Réz Mihály

a városi községi iskolák volt felügyelője, mint egy fehér tilalomfia, egyenesedett fel kérdésemre.

— Negyven évig dolgoztam. S most nincs nyugdíjam, mert nem tettem le az esküt, mert várakozásra intettek, mikor pedig az impérium befejezett tény lett, nem fogad-

Zboray és Dr Andriška

Nagyvárad legrégibb szücs és szörme nagyáruházában Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 8 szám alatt

Szörmeárúk nagyválasztékban Hosszu sil bunda 11,000 leitől.

ták el jelentkezésemet. Irtam én jobbra-balra azokhoz, akik akkor irányítottak minket, legutóbb pedig a Magyar Párthoz is fordultunk, hogy segítsen helyzetünkön, de memorandumunkra az a válasz jött, hogy nem tehetnek semmit. Ugy élek, hogy volt nekem sok pipám és sok hangszere, mert a zene volt a szenvedélyem s eladtam 60 hangszert s 200 pipát. 1919. óta senkinek a támogatását nem vettem igénybe. Otthon fát vágok. Jelenleg 64 éves vagyok. A községi iskolánál amúgy is elküldték az embereket. 80-ból jelenleg alig 20 ember maradt. Én jász eredetű vagyok, ott a család fészke s én mégis itt maradtam s itt maradok, s nem megyek koloncra Magyarországra, ahol most nem szívesen látják az odamenőket s én ezt nem bírnám elviselni. Ha 40 éves volnék s volna munkám, dolgoznék, de így elrongyolódva és elfuladva csak a napokat számlálom. Van egy kis házam s ott lakom, abból élek, amit eladok.

Melcher Károly

postaigazgató 1160 lei havi nyugdíjat kap. A hegyen van egy kis háza s mellette a szőlője. Szorítja, hogy a házat ne kelljen eladni s ő maga kapálja a szőlőt. Három év múlva méltóságos úr lett volna. Az élete nélkülözés.

Buttyka Lajos

volt állomásfőnök 2300 lei nyugdíjat kap. A nyugdíj-valorizációt kívánja. Örövend, ha telik cigarettára is a nyugdíjból.

Dr Tóth Mihály tanár,

kint lakik a szőlőhegyen. Ott olcsóbb a lakás.

— A nyugdíjam, mondja egy bölcshez méltó nyugalommal, 1400 lei havonta s ebből úgy tudok kijönni, hogy a lányomnál lakom, aki kijött a kedvemért ide a szőlők közé. Két diplomám van: bölcsészettudori és középiskolai tanári oklevél. Az általános kultúra terén dolgoztam 45 éven át nemzeti-ségi és vallásfelekezetre való tekintet nélkül. Első állomásom Mocs volt Erdélyben, ahol román tanítványaim is voltak vegyesen magyarokkal...

A nadrágja foltos a tanár úrnak.

— Igen, 1916. óta nem vettem ruhát, lerongyosodtam, jó volna valamit szerezni, hogy ruhát vehessek. Jó lenne, ha arányban fizetnék ki a nyugdíjunkt, mert így szer-

ződtünk az állammal és sokszor arányban is fizettek. Magyarországon valorizálták a nyugdíjakat, a VI-ik osztályban nyugdíjaztak itt, tehát 1100 korona lenne a nyugdíjam arányban. A tojás, zsemle és a gyufa árát kell nézni a nyugdíj megállapításánál.

— Én most festményeket készítek, a rá-mákat is én készítem, nem kérek 2—3000 leit, csak 500 leit rámostól. Itt van 8 képem, a legszebb. Hajnalodás a tengeren. A többi tájkép. A Dorotheumban bocsátom eladásra a képeket. Udvardy Ignácnak kollégája, Tibor Ernőnek, Mikes Odónnek, Macaliknak, Pozsonyinak és Váradi Albertnek tanárja voltam. Ha a hónap alá venném festményeim, tudom, hogy a kávéházakban megvásárolnák azokat, de ez koldulás volna. Én neveltem az itteni intelligencia 60%-át, ha a boltokba megyek, a kereskedők azzal jönnek elélem, hogy „nem ismer-e tanár úr, én is tanítványa voltam”. Azt gondoltam, hogy eladom a könyvtárat, de ez jórészt tudományos művekből áll s nem regényekből, aligha kell valakinek. Ha ismereteimet értékesíthetném, szép összeget gyűjthetnék össze. A multkoriban egy fiatal román tanár jött hozzám, hogy Biharmegye körzetéről akar előadást tartani egy kongresszuson, adjak adatokat. Odaadtam az erről szóló könyvemet, adataimat, ő lefordította, betanulta s nagy sikerrel előadta, mint a magáét. Nem kaptam tőle semmit szellemi tulajdonomért. A Gojdu-liceumban van a gyűjteményem, megér 10.000 leit.

A British-muzeumban van az én csiga-gyűjteményem, a falat díszíti, ott van a csigák evolúciója feltüntetve.

— Én voltam az, aki kimutatta, hogy a Melanopsis Hungarica, amelyről Kormos azt állította, hogy új faj s élő fajta, kihalt alakban is előjön. A Melanopsis Sublaneolatánai pedig azt állította, hogy kihalt faj és én élve szedtem ki az árapasztó csatornából. (Mindkettőt felmutatja). Itt van a kalugeri izbuc, a búvófőné mása, működött addig, míg a gummi ki nem tágult. Megmutatta azután festményeit. Elmondja azután, hogy a lakást dr Kovácsból bérlé 2000 leierért, 2 kutya 3000 leibe kerül, mert egyszer ki akarták rabolni. Régi házát eladta, a pénz elment. A régi világ levegője veszi körül az elkopott tudóst, akitől a sors elvehette a katedrát, de hitét a tudományban nem ingatta meg.

Özv. Bozóky Béláné

A vasutas társaságnak, amely Sir-láry Gyulával, Gillreinerrel kezdődött s Bozóky Béla főmérnökkel folytatódott, a lelke Bélu bácsi, akit kedélye sose hagyta el. A jókedvű főfelügyelő is meghalt s vegye ma 620 leit kap. Harminchat évig főfelügyelő a Máv-nál, sok barátja lehetett. Az özvegy nyit ajtót a Sztaroveszky-utalaksánál.

— Elment a vagyonom, mondja az özvegy, hadikölcsönbe fektettem minden p-zemet. Szobát adok ki, hogy megélhesse dolgozom. Ha 1927-ben felszabadulnak a kások, az özvegyeknek meg kellene engedni, hogy megtarthassanak még egy szobát, hogy kiadhassák. Miből éljenek. Leányommal s unokámmal együtt vagyok, az unokám a Gojdu-liceumban 5 könyvet kapott ajándékba, kitűnő tanuló, beszél németül, franciául és angolul. Ha Magyarországon volnék, 3 millió korona volna a nyugdíjam, tetejébe utólagosan kapjuk a nyugdíjat. Szokat kell dolgoznunk, hogy megélhessünk, vagyok a viceházmester is. Reggel 5 órakor kezdjük a munkát s késő este fejezzük. Adósságunk nincs és soha se kértünk k-

(Folytatjuk.)

BÖRGARNITURÁK

hecserek, madracok, rendelésre és készen is kapható

GIDALI MANÓ

kárpitos, Str. Ciorogariu (v. Uri-u.) 2.

Autogénheggesztési munkái

ne vigye kontárknak, sem másokéba csináltatni, mert sokkal olcsóbban és jobban megkapja

Orlei és Fiedler

autogénheggesztő és temparteipnei, ahol minden fajta munkákat felelősség mellett végeznek, Str. Episcopul Radu (Sztaroveszky-utca) 9. szám alatt

Vásznakat, chiffonokat megbízható minőségben LEITNER MÁRTON R. T.-nél vehet.

Csipekendizést olcsón vállal Fischer-szalón Str. B. P. Hasdeu (Hármas-utca) 10. sz. alatt

Gummiharisnyák, sörökölök, haskötők „Mugica” Str. Nicolae Iorga (Zöldia-u.) 1.

Figyelem !!

Mindenki tudja, hogy a

Körösparti Aruház

alkalmi árukat vesz és alkalmi árban árusít. Olcsó árait senki utól nem érheti. :: Mielőtt bármily kabát-, kosztüm- és ruhaszövetet vásárolna, nézze meg a

Körösparti Aruház

most beérkezett óriási szövettömegét.

CREP DE CHIN SELYMEK minden létező színben
eredeti gyári árban

Miért? vásárolhat nálunk olcsó árban. **Mért?** mi direkt gyári lerakat vagyunk

nem számíltunk részletüzlet ürügye alatt
túlzoí hasznói és kamafői.

PAPINI: Krisztus története
ára fűzve **360 Lei.**

Új reformok az igazságszolgáltatásban

Az »Universul« augusztus hó 30-iki számában olvassuk, hogy az augusztus 27-én este tartott minisztertanácsban Marzescu György ur, igazságügyminiszter a minisztertanács elé terjesztette és ez jóváhagyta az »Inalta Curte de Cassati si justitie« (legfőbb ítélőszék), valamint a »Curte cu juri« (esküdtbírószék) átszervezéséről szóló törvényjavaslatokat, melyeknek világosan kijelentett célja az, hogy az ítélkezés megkönnyíthessék és gyorsíthassék, nemkülönben, hogy az igazságszolgáltatás még jobban biztosíthatassék.

Ugyancsak az »Universul« írja, hogy az országgyűlés új ülészaka október hó 15-én megnyílván, abban a többi közt a fenti két törvényjavaslat is napirendre kerül.

Végül a »Vitorul«-ban azt is olvassuk, hogy Marzescu igazságügyminiszter ur az augusztus 27-iki minisztertanácsnak bemutatta azoknak a személyeknek a névsorát is, akiket Ő Felségének fog felterjesztetni a törvényelőkészítő tanács (consiliul superior legislativ) tagjaiul leendő kinevezés végett.

Mint az igazságügyminiszterünkről köztudomású, hogy egyáltalában nincs megelégedve az igazságszolgáltatás jelenlegi menetével, tudja jól, hogy ennek oka a világháború által előidézt erkölcsi súlyos és rendkívül drágaság és az ezen két tényező összhatásából előállt tényleges állapot, mely nemcsak Nagy-Romániában, hanem Európa összes államaiban hatályosul s ebből az okból igazságügyminiszterünk nemcsak a legélesebb figyelemmel kíséri a művelt nyugati államok jelenségeit és azoknak a közzrend helyreállítására irányuló összes intézkedéseit, hanem azokból nyert tapasztalatait gyakorlatilag is érvényesíti.

Ami a legfőbb ítélőszék és az esküdtzékek működését illeti: tudott dolog, hogy Nagy-Romániában négyféle jog és eljárás van jelenleg is érvényben és pedig: a régi regáthban a román jog, a csatolt magyar részekben a magyar jog, Erdélyben és Bukovinában az osztrák jog és Beszarábiában az orosz jog, elképzelhető tehát, hogy mily zavarokat idéz elő ez az egy körülmény is még a legfőbb ítélőszéken is, hol egyidejűleg négyféle jog szerint kell az igazságot kiszolgáltatni.

Ami különösen a legfőbb ítélőszék szervezését illeti köztudomású, hogy a volt magyar és volt osztrák területekből Romániához kapcsolt részekről a legfőbb ítélőszékhez felkerült ügyek ötös tanácsokban, ellenben a regáthbeli ügyek hetes, kilences és tizenegyes tanácsokban bíráltatnak felül, külön eljárások és külön törvények szerint, mihez hozzájárul, hogy a csatolt részekből felkerült ügyekre még jelenleg is az 1920. évi május hó 4-iki 2008. számú (lásd Monitorul Oficial 1920 május 6-iki számát) »decret-lege«-ben foglalt ideiglenes szervezet van hatályban.

Ilyen szervezés mellett csakis dr Plopu György, a legfőbb ítélőszék erdélyrészi szakosztályának elnöke volt képes az egyensúlyt fenntartani, az ő mindent felölőle nagy jogtudásával és ernyedetlen szorgalmával s így most, amidőn ő is nyugalmába vonul, elodáztatlaná vált a legfőbb ítélőszék ujjaszervezése.

A csatolt részekben fennállott esküdtzékek a »Consilium dirigens« (kormányzó tanács) által feloszlattatván, azoknak visszaállítása és újból szervezése szintén elodáztatatlan szükségé vált, hogy ekként a jogi egységesség e téren is érvényre jusson.

A legfőbb ítélőszék és az esküdtzékek szervezésével vetekedik fontosságban a törvényelőkészítő főtanácsnak (consiliul superior legislativ) az igazságügyminiszteriumban szervezése.

A törvényelőkészítő főtanács a szervezeti törvény értelmében a legfőbb ítélőszékkel egyenrangú; áll: egy főelnökből és három külön szakosztályból, mindegyik szakosztály élén egy-egy elnökkel; az egyes szakosztályok: a polgári, büntető és szociális osztályok és mindegyik szakosztály áll 5 rendes és több időleges tanácsosból (consilier).

Ez a főtanács fogja 1926. évi január 1-től kezdve az összes törvényjavaslatokat előkészíteni és az országgyűlés csak oly törvényjavaslatokat fog tárgyalni, melyeket ez a főtanács készít elő.

Erre a főtanácsra nehezedik a négyféle jognak az egységesítése is, ami nagyon nehéz lesz, mert köztudomású, hogy a századokon át hatályban volt jog átmege a nemzet vérebe és a nemzet attól nem tud megválni; így például: egész nagy Romániában csak a volt magyar királyságból csatolt részekben van meg a közszerzemény és az ági vagyon intézménye, mely a házassági együttélés szerzeményi közösséget biztosítja és illetve a törvényes örökösödés rendjében az elődökről hárult vagyonban nem tűr megosztást, hanem az apáról szállott vagyon az apai ágnak, az anyai ágról szállott vagyon pedig az anyai ágnak juttatja; ettől — és más ősi intézménytől — a lakosság nagyon nehezen fog megválni, holott tekintve, hogy ez részszerű, particularis jog, bizonyos, hogy annak meg kell szűnni a jogok egységesítése után.

Ebből a rövid vázolatból is nyilvánvaló, hogy az igazságügyminiszternek nagy gonddal kell megválasztani azokat a nagytudományú és közéletintézményben álló bölcs férfiakat, akiket a törvényelőkészítő főtanácsban kinevezésre fog proponálni Ő Felségének, mert csak így fognak céljaiknak megfelelni az új jogcodexek: a polgári, büntető, váltó- és kereskedelmi stb. codexek.

Nekünk legfőbb óhajunk lett volna, hogy ebben a főtanácsban dr Plopu György elnök is, mint állandó rendes tag vegyen részt, — akit az igazságügyminiszter, amiként ez köztudomású, ismetelten megkért, hogy maradjon továbbra is az állam szolgálatában a legfőbb ítélőszéken, — vagy lépjen át a törvényelőkészítő főtanácsba, ahol a polgári szakosztály elnökségét ajánlotta fel neki. Onajtottuk volna ezt főleg azért, mert ő az egyedüli jogász, aki a m. kir. Curian is közel 14 évig működött és aki a mi jogtudásaink közül az egyedüli, aki a magyar jogot a legjobban ismeri, s így a jogok egységesítésének nagy munkájában benne látnuk volna a legfőbb garanciát, hogy a kivétel nehéz feladattal sikeresen oldotta volna meg.

Már egy hónappal ezelőtt hozta a »Nagyvárada« a hírt, hogy dr Plopu György nyugalomba vonul és hogy Nagyváradra teite át állandó lakását.

Nekünk csak örülnünk kell, hogy ez a nagy

jogtudós, ki a magyar jogot több minió praktizálta úgy a magyar bíróságok elnöké, mint a m. kir. Curian is, mint a bucsu Inalta Curte de Cassatie si Justitie-nek az erdélyrészi és bukovinai szakosztály elnök vezetője, — városunkban települt bár őszintén megvalljuk, jobban szeretett ha megmaradt volna továbbra is, amíg megdéltek volna, — és hála Istennek, merőben van — a bucsu-est-i legfőbb elnöki állásában, mert köztudomású, alkalmas és mindenben megfelelő jogpótolni nem lehet.

Ha mégsem így történt: vigasztalozzunk, hogy ezentúl, nevezetesen októbertől, midőn tényleg nyugalomba lép, a jogtudását a mi körünkben fogja érvényesíteni, hogy — kijelentése szerint — magát az ügyvédek lajstromába, ahol kölcsönözzön a kamarának, de ügyvédkorlatot tényleg nem fog folytatni, helyett a hozzá folyamodóknak jogi tanácsot fog adni akár szóval, akár indokoltan.

Ezeknek a jogi konsultációknak előnye abban áll, hogy az ügyfél bízik az ügyében, hogy a jogszabály s így tudni fogja, hogy ha a jára lép, milyen irányban vezesse, esetleg kodni fog a költséges pertől, mert a jogszabály iránt biztos tájékozott nyert.

Végül még megemlítjük, hogy az igazságügyminiszter folyó évi augusztus hó 18-iki leiratában dr Plopu György elnökhöz tudatja vele, hogy: »kéréséhez képest évi október hó 8-ik napjától kezdve a szervezeti törvény 141. §-a alapján nyulvonulása megengedietett és kifejezi egy legmélyebb sajnálatát, hogy a jövőben főszoza az ő bolcs együttműködésétől, alkalma volt nagyrabecsülni a bírósági tanácsban a bírósági szervezésnek a országra eszközölt nagytudományú s más részről pedig hálás köszönetet nyújt neki azon megbecsülhetetlen szolgálatait, melyeket az igazságszolgáltatásnak, a jogtudományának és az egységesítésének hozott meglehetősen nagy mértékű munkájában is; ven az igazságügyminiszter abbéli reményével, hogy dr Plopu György a jövőben sem megvonni a törvényelőkészítő főtanács hatós támogatását...«

A Nagyváradai Bőröndáru és Táskagyártó

Az iskola-idény beálltával gyáramban, Str. Cuza Voda (Zacray-utca) 18. szám alatt az iskola-táskák detatibani eladását engros arban megkezdtem.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy új met, Ferdinand király (Rákóczi)-ut, Zárda-épület, a mai igényeinek megfelelően felszereltem

női- férfi- és különösen kiemelem a

Carmen gyermekcipő árúival

Mértékes rendezések valamint Ortopéd cipők orvosi rendel is gyorsan és pontosan készülnek Szives pártfogást kér

Ujlaky István

Orade-Mare—Nagyvárada, Ferdinand király (Rákóczi) ut 4. sz. Zárda épület

RAKTARON TARTOM

a legértékesebb női és férfi árú minden színben és formában, valamint gyermek-, flu- és leány cipőket 18-39 szám g.

Midőn biztosítom az igen tisztelt vevőkönközönséget, hogy a szolid árak mint a legpontosabb kiszolgálásról

Mielőtt **BUTORT** vásárolna, tekintse meg Wallerstein Ferenc Utódai

DANIBERG és WALDNER butornagyáruhá Str. Nic. Iorga (Zöldfa-utca) 19. sz.

PAROSOK LAPJA

Az iparosok a községi választásokon

A mezőgazdasági kamara, valamint a helyi és iparkamarai választások megtörténtek, részben folyamatban. Szomorú tapasztalatokat szűrhet le magára nézve az iparos. A közigazdálkodásból politikát csináltak és szarcokat provokáltak, nem gondolván, hogy ezekkel az ország szilárd állását ingatják meg és tekintélyt csik alá. Nem alulról indult ki a politikai személyi harcoknak az irányítása s ezért, míg ezek az ország tekintélyelmására szolgálnak, addig az iparos saját anyagi kárát látja és boldogulását veszíti el.

En ezért az iparosságnak a községi választásokra tekintettel igen ébren kell lennie, előre akciót kezdeni oly irányban, hogy a választásokból minden politika, miniszteri kultusz ki legyen kapcsolva. Hogy a városok fejlődése, vagyoni és közigazgatási szabályos menete ne legyen igényel, ha csak nem gazdasági érdekeket s főképpen becsületességet. Ki is szükséges egy utca szabályozását és a város lovainak patkolási munkáját kiadásához, vagy ahhoz, hogy a városi hivatali ügyosztály élére megfelelő szaktudású, irodai gyakorlatlaltal közönséget megbecsülni tudó egyént kapunk. Mindezekhez politika nem szükséges helyes gazdasági érzék s a jellemzők ismerése s annak minden politikai való többrebecsülése.

Gazdasági kérdésekben pedig csakis a helyi emberek lehetnek illetékesek és illetékesek. Ki az, ki a megélhetés nehézsége munkakeresettel, anyagbeszerzéssel, anyagok feldolgozásával, a feldolgozott elhelyezésével, utazásaival, világosítással, a pénzkezeléssel, stb., stb. nagy gyakorlatot szerezne, mint egy élete álló iparos, ki a fentírtak körül való működésével bőséges ismeretet és tapasztalatot szerzett, mint okos tanulván más vagy mint tudatlan saját kárán okulót, a hasznosítást érvényesíti, majdan az kizárólag a maga, hanem összes társai előnyére és javára.

Függetlenebb mána a felsőbb, külső politikai nyomástól, idegen presztől, mint éppen az önálló iparos és kézműves, kik mesterségük vagy foglalkozásuk megtanulásával függetlenítették magukat állásból való elcsapástól, a megrendelés beszüntetésétől. Nem kizárt eset, hogy ezeknek is lehet ilyenekben azonban szakbeli tudásuk, munkaszeretete, új vállalkozás és munkakapcsolatokkal sível biztosítják működési lehetőségüket, így függetlenségüket.

Értékért, valamint érdekeink megvédéséért, tehát az iparosoknak s kereskedőknek rendkívül fontos létérdekük, hogy egy ilyen nagy város, mint Nagyvárad, vezetői és irányítói — a közigazgatási törvény szerint elnevezett tanácsosai — nagy százalékban az iparosokból kerüljenek ki. Szükséges, hogy az iparosok betekintést nyerjenek és irányítsák a városi gazdálkodást, hiszen legnagyobb mértékben az ő bőrtükről, az ő jövedelmük megadóztatásáról, munkájuk, termékeik, műhelyeik és lakásaik igénybevételéről van ott szó. Az egyenlő és igazságos elbánás védelme is megkívánja, hogy az iparosok és a kereskedők a közigazgatásban részt vegyenek és felbecsülhetetlen az összpolgárság szempontjából is, ha illetékes és arra hivatott független, igazmondó szakiparos az ő szaktudásával irányítást gyakorolhat a város gazdasági menetére. A józanész is azt diktálja, hogy gyakorlati, nagy szakismerettel bíró emberek folyjanak be a nagy vállalatok, üzemek, községek és városok irányításába és szomorú az, hogy ezeket ma hangoztatni és ezen elvek érvényesítése céljából sorompóba kell állani, sőt harcra kell készülni.

Mert napjainkban, mint fentebb mondtuk, a politika és személyi kultusz, az érvényesülni vágyás és nem a közérdeket nézik. Készüljenek tehát az iparosok a községi választásra, mint szervezett erők, a fent elmondottaktól vezetve lépjenek sorompóba saját existenciájuk érdekei s a közérdek megóvása céljából. Éppen a politika fűzés ráigazása ellen való védekezés szempontjából helyesen teszi az iparosság, ha az ipartestület hivatalos személyeinek kikapcsolásával már most megindítja az akciói társadalmi uton a községi választásokban való szervezkedésre, mert így a felfogások érvényesítésére jobban meg van az alkalom s az ipartestületet, mint hivatalt, nem vonhatják felelősségre irányítási működéséért, melyet pedig sokan szeretnének és amely címen — bár igaztalanul — működése elé akadályokat gördíthetnének.

A választás időszaka még messze van, de nem oly messze, hogy a kérdéssel ne kelljen foglalkozni. Jelöljön az iparosság megfelelő számban a maga sorai közül tekintet nélkül nemzetiségre vagy vallásra, fontos csak az legyen, hogy a közért munkálkodó s az ügyekhez értő, arra való és gazdasági ismeretekkel bíró iparosok kerüljenek a választások után a községi tanácsba. A jól szervezett munkával elérhetjük azt, hogy amint régen egy-két évszázad előtt, az iparosok irányítása mellett hatalmas és tekintélyben nagy városok voltak és vetették meg jelenlegi városaink gazdasági alapját, hiszen majdnem minden városnak iparos volt a polgármestere és tanácsosai, úgy a jelenidőkben is, ha nem is főhivatalok biztosításával, de az ügyekhez való hozzájárulással és készséges közreműködésével városaink boldogulását és hírnevét, valamint gazdasági sulyát most is az iparosok fogják biztosítani.

D. L.

Husiparos-ügyek. Az elmúlt hét folyamán dr. Regman Miklós prefektus közbejötté mellett tartott a husiparosok szindikátusa választmányi gyűlést, melyen Robiczek Béla elnököl. A prefektus ur a tisztviselők kedvezményes husellátása érdekében szólalt fel s kérte a husiparosokat, hogy a városi és állami tisztviselők a jelenlegi, illetve a mindenkori husárakból engedményt kapjanak. A husiparosok nehéz helyzetét s a viszonyokat Or. Á. László ipartestületi elnök tolmácsolta, kinek megbízása volt ahhoz, hogy közölje a prefektus urral a husiparosok készséges ajánlását arra nézve, hogy viszonyaikhoz képest szívesen jönnék a tisztviselők segítségére. A jelenlegi husárak azonban, különösen a sertéshus, zsír és szalonna jelenlegi árai mellett számottevő kedvezményt adni nem tudnak, mert rájuk nézve a husárak ma is oly minimálisan vannak megszabva, hogy ezen árak mellett az őket megillető 30 százalék mellett még 4-6 százalék hasznót sem érnek el. A husiparosok nem és megértő szándékát mi sem jellemzi jobban, minthogy az átmeneti időre ezen illúziós kishaszonról is lemondottak, csak hogy a tisztviselők helyzetét könnyítsenek. De tették ezt abban a reményben is, hogy a prefektus ur az ígéretét beváltja és már szeptember 25-ika után a tényleges élőállat árakhoz képest s azok figyelembevételével fogja megállapítani újból a husárakat. Ha a husiparosok megfelelő ármalmást kapnak és számításait meglik, mindenesetre keresztül viszik azon szándékukat, hogy e nagy város ne csak 8-10 iparosra szolgáltasson a tisztviselőknek kedvezményes árban húst, hanem minden egyes husárusító helyen kaphassanak az arra illetékesek kedvezményes árban húst és zsírt. Az értekezleten hálás örömmel nyilatkozott még a prefektus ur megígért jóakaratát iránt és azon szíves fáradságért is, hogy közvetlen és közjűk jött, éppen ezért ezen jóindulatu figyelemet a husiparosság azzal kívánja honorálni, hogy mindenkor csak szolid árakat fog fenntartani és a tisztviselőknek a szükséges kedvezményt megadja.

Az Iparosok Temetkezési Egyesületének 5. és 6. halottja. Értesítjük egyesületünk tagjait, hogy Varga Lajos ácsmester és Joó Ferenc szűcs iparos tagtársunk elhalt. Ennek következtében felhívjuk tagjainkat, hogy az esedékessé vált 10-10 lei járulékot akár egyesületünk pénztárába, akár pedig pénzbeszöknekkel bélyeg ellenében befizetni szíveskedjenek. Tisztelettel az Elnökség.

Felhívás a temetkezési egyesület tagjaihoz! Felkérjük azokat a tagjainkat, kik felvételre jelentkeztek és a felvételi díjat ki is fizették, de tagsági könyvküvet ezigéig kézhez nem kapták, hogy a pontos adatok és címük bemondása vé-

Tudatjuk, hogy társultunk s modernül berendezett

uriszabó üzletünket

a Bulw. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut),
Piebania-templom palotájában, úgy
angol, mint más külföldi szövetekkel felszerelve

megnyitottuk.

Araink olcsók!

Részlet-osztály!

Darabont és Szikszay

Hatóságilag engedélyezett végeladás

a „Hófehérke” áruházban
Sas palota, Piața Unirii (Szent László-tér) 4. sz.

Üzlet felosztás miatt az összes raktáron levő szövött
kötött és rövidaruk záros határidőn belül minden áron
kiküldetésnek; üzleti helyiség kiadó, berendezés eladó

gett 8 napon belül a temetkezési egyesület helyiségében (General Mosoi-utca 4., az ipartestület házában) megjelenni sziveskedjenek anélkül is inkább, mert ellenkező esetben a tagok sorából töröltetni fognak. Ne álljon elő utólagos reklamációval és saját hanyagsága s könnyelműsége miatt senki s ne görditsünk önmagunk nehézségeket e nemes intézmény zavartalan működése elé. Tartsa minden iparos és eddigi tag kötelességének új tagokat gyűjteni és az adminisztrációt megkönnyíteni, mert csak így érhetjük el azt a nemes célt, amit magunk elé tűztünk. Tisztelettel az Elnökség.

Tanonciskolai beiratások. Ismételt felhívjuk minden egyes tanoncot tartó iparost, hogy tanoncát a legsürgősebben irassa be, mert a későbbben iratkozó vagy a beiratást elmulasztók ellen kihágási eljárás fog indittatni. A beiratást az iparosok lehetőleg személyesen eszközöljék, mert így az iskolába való járás napját a tanstülettel közösen állapíthatják meg. Tisztelettel az Ipartestület Elnöksége.

A záróra rendelet. A kolozsvári ipartestület emlékirataira a záróra módosítása iránt a kolozsvári munkaügyi inspektorátul az alábbi zárórai kedvezményeket közölte: „A kisiparosok műhelyei nincsenek alávetve a hétköznapi záróra rendeletnek. Ha azonban kereskedelmet is üznek, zárnak tartoznak. Tehát joguk van választani ezen két lehetőség között. Magától értetődik, hogyha zárnak, leeresztett rollók mellett dolgozhatnak.” Egyébként a munkaügyi miniszterium felszólította az összes munkaügyi és kereskedelmi kamarákat, hogy október 1-ig tegyenek javaslatot a záróra-törvény módosítása érdekében.

Olcsó tűfűza az iparosoknak. Ipartestületi tagjaink és hozzájuk tartozók kedvezményes árban juthatnak tűfűzához. Felkérjük tehát tagjainkat, hogy tűfűza szükségletüket testületünk utján szerezzék be, mert amellett, hogy prima elsőrendű fát pontosan szállítva és olcsóbbért kapnak, a szállítási arányában menházunk is anyagi előnyökhöz jut. Tisztelettel az Ipartestület Elnöksége.

Éliás Sarkas

angol és francia

női divat
szabósága

Nicolae Iorga (Zöldfa)-utca 6, I-ső emeleten van

Az összes iskolákban szükséges

használt

és új állapotban, iskolai

szerek a legolcsóbb árban kaphatók

Láng József utóda

könyvkereskedésében

Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 7.sz.

Ezüstözést, nickellezést

hócipó és kalucsni
javítást, ugyszintén
varrógép és kerékpár
javításokat jutányosan eszközöl:

Kalenda-cég Oradea-Mare

Böszörményiné és Róth Olga

kalapszalonnában Str. Vlahuța (Szt. János-u.) 7.
Állandó nagy raktár külföldi modell kalapokból.
Állítások gyorsan és jutányosan készülnek.

Éngyomorra fél pohár

SCHMIDTHAUER-féle

Igmándi

késérűvíz

Az IGMANDI nem tévesztendő össze másfajta késérűvízzel

Találkozás hírneves emberekkel

Heltai Jenőektől mentünk hazafelé. Lassankint elmaradt mindenki, csak ketten ballagtunk a hajnalodó utcákon. Ferenc a Népszínház-utcában lakott s elkísértem lakásáig. Az ajtóban megfogta a kezemet:

— Gyere be, nem tudok aludni. Pedig milyen jó altatóm van. Az ébredő város mormogása a jól csukódó ruhákon keresztül. Gyere be beszélgetni.

Mikor kinyitotta az ajtót, a sarkon két vídám ember fordult be s megrohanta Molnárt.

— Feri, hozzád jöttünk, menjünk be. Van pezsgő, tudjuk.

Buttykay Akos és Kacsóh Pongrác voltak az érkezettek, akikkel csakhamar megtelt Molnár szobája. Hangosak, zajosak és kedvesek voltak s egymást nagyon szerették. Minden ötpercben felhangzott a harci kiáltás:

— Gráci!

— Akos!

Nagyokat nevettek s nagyokat ittak, vicceltek, kacagtak s mint Verne-regénybeli alakok, kiáltották:

— Akos!

— Gráci!

S összecsokolódtak. Mikor azután orosz cigarettét is kaptak, felállottak s átkarolva egymást, kimentek.

Molnár Ferenc kivette monokliját a szeméből s sápadtan nézett rám.

— Nem tudod, mi történt velem. Elhagytott a feleségem. És miért. Hallgasd meg. Én szerettem Vészi Margitot s ő is engem. Együtt verekedtünk a budai hegyek között, együtt szaladtunk a ligetben, jó pajtasok voltunk, pofozkodtunk, míg gyermekek voltunk és csókolóztunk később. A feleségem lett. Akkor kezdődött az intrika ellenem. Én ültem mindig az asztal végén, mert én udvariasan átengedtem a jó helyet Janovicsnak és Bíró Lajosnak. Vészi József az asztalón ült és beszélgetett azzal, aki mellette ült. Én becsültem Vészt, szerettem, ő vitt be az újságírásba, de a szeretetemet nem tudtam hangos szavakban kifejezni. Szemérmes voltam és vagyok, senki se tudja rólam, de így van. Mikor az apám elvitt Zürichbe s beiratott a műegyetemre, ellátott jó tanáccsal még a pályaudvaron is. Mondta: a ruhádat kímélj, a fehérneműdről csinálj jegyzetet s mikor felment a vasúti kocsiá, az ablakba állt s adta a jó tanácsokat, én mondtam neki, igen is, igen is, természetesen, s mikor megindult a vonat, azt mondta, isten veled fiam és én beszaladtam a legközelebbi üres fölkébe s ott kisírtam magamat s meg vagyok győződve, hogy apám is ezt cselekedte, mert ő is ilyen volt.

— Vészi József ridegen elmondta, milyen cikket írt, milyen ötletei voltak. Az ebédnél a többiek körében mondták: nagyszerű, bámulatos, szellemes, na megadta apa neki jól, én feleslegesnek tartottam a hangos dicséretet, hiszen elismertem magamban, hogy az apósom ötletes, kiváló publicista, de ezt mindennap oda-kenni feleslegesnek tartottam. Erre megállapították, hogy a Feri nem szereti apát, irigy rá, nem jó veje vagyok s lassankint elidegenítettek a feleségemtől. Én kezdtem megmakacsodni, ő szemrehányást tett, hogy mindenki elismeri apa kiválóságát, csak én nem, ebből veszekedés lett s jöttek a pletykák s végül a feleségem tegnap reggel kijelentette, hogy elhagy. Nem szóltam egy szót sem. Ő összepakolt s kiment a kapun. Én az arcomat az ablaküveghez nyomva néztem, hogy mikor megy át az utcán, ő meg lent állt, várva, mikor hívom vissza. Mire megindultam, már nem volt az utcaajtóban s én tegnap óta halott vagyok. Ma a kislányomat elhozták, csupa árvíz lett az ágy, de el is vitték.

— Mi lesz velem, ha' elmegy? De el megy, mert amit kimond, azt meg is teszi. Mit tegyek?

— Menj utána autón. Hova megy?

— Párisba.

— Menj utána. Ha most elengeded, soha se jön vissza.

Molnár Ferenc dacosan felelt:

— Menjen, ha akar. Ha most viszem soha egyetértés nem lesz közöttünk, ígyunk ebből a pezsgőből. Gyujts rá cigarettára. Majd visszajön, ha akar.

Bőrbuitorok

hencserek, valamint ruganyos ágy-betétek. Kapható és megrendelhető elsőrendű minták szerint.

Kovács József kárpis

Strada Aleea Emanuel Gojdu (Deák Ferenc)

Nógrády József

angol és francia uriszabó üzlete Bulevardul Ferdinand (Rákóczi-ut) 10.

ujjonnan berendezve meg

A legújabb angol szövetekben a nagy raktár.

Vas és rézbutorok

sodrony ágy-betétet gyárt:

MADAS

Strada Tudor Vladimirescu (Magyar-utca)

Éviltzedes tanulmányok

vilagvárosokban garanciával, hogy angol és francia

uri-szabóság

a legkényesebb igényt is

Elfogadható árak!

Angol szövetek rak

Kenéz Ferenc

Str. Ciorogariu (Uri-utca)

Gimnáziummal szemben

Festékek

lakkok, mékek, cikkek, műnbergi ecsetek legjobb és legolcsóbb

vásárlási forrása:

Schönzweig és B.

nagyáruház, Str. Avram Iancu (Kossuth)

Amerikai és görög szivacsok közvetlen be

Antin-festék gyári lerakata. — Ruha-festék k

Szőrmeárul

óriási választékban feltűnő olcsó

Masits szü

szőrmeáruházában, Str. Vlahuța (Szt. János-ut)

Női kabátok

legolcsóbb árak.

„Modell” árul

Strada Vlahuța (volt Szent János-utca) 6. sz.

Ígazán jess

csak az lehet, aki a szabadalmaz

Diana faszűr

viseli. Egyedüli gyártója:

M-me Löny

Diana faszűrőszalon

Oradea-Mare

Strada Vlahuța (Szent János-utca) 38. sz.

ÚJDONSÁGOK

A NAGYVÁRAD ELŐFIZETÉSI ÁRA:

helyben:	Vidéken:
1. re . . . 600 lei	Egész évre . . . 960 lei
2. re . . . 300 "	Félévre . . . 480 "
3. re . . . 150 "	Negyedévre . . . 240 "
4. re . . . 50 "	Egy óra . . . 80 "

Telefonszám 38.

Figyelmeztetés!

A mai naptól fogva a Dorian film-színház 3 órás előadásain egy hét tagu ifjúsági szalon zenekar játszik. Ennek dacára a helyárak mérsékeltek maradnak.

A szalontai papválasztás megerősítése. A mai telefonjelentése után tegnap hirt adományozsalontai ref. lelkesválasztás meg-
röl. Debreczeny István helyére nagy-
géggel megválasztott Dohy Árpád
választása ellen a többi pályázó hívei fe-
jezt jelentettek be, amely fölött az egyhá-
zokozsági tanácsa most döntött végér-
ve. Dohy javára. Ez a bíróság ugyanis a
b fokon hozott ítélet ebben az ügyben
öntés végérvényes. Ítélete szerint, bár
a felebbezés által inkriminált semm-
mégis megerősíti Dohy Árpád megvá-
es így jóváhagyja az elsőfokú bíróság
azaz, hogy Nagyszalontai beiktassa a még
avában megválasztott új lelkeszét, Dohy
A beiktatás rövid időn belül kell, hogy
enjen, mert a másodfokú hiányát na-
zi az egyházközség hateraz lelket meg-
közönse és fel kell szabadítani Bö-
yi Lajos esperest a hónapok óta reá ne-
nagy munka alól.

A Nőegyletek gyűlése. A Cantacuzinó
hő javaslatának megbeszélésére az
helyi nőegyletek hétfőn, 21-én, dél-
órákor tartják ülésüket, melyen a ki-
üket is meg fogják választani, aki a
ári és bukaresti értekezleteken fel-
nőegyletek kívánságait a hercegnő

Egy község visszakéri régi jegyzőjét.
A községből mintegy husz román kis-
küldöttségileg járult tegnap a prefektus
gy helyezze vissza hozzájuk Barczán
regi jegyzőjüket, aki 15 éven át vezette
egyet. A nép szereti, családi nexusok is
oz kötik, mert egy román nőt vett fele-
A prefektus meghallgatta a kérést s meg-
hogy vizsgálat tárgyává teszi az ügyet.

A vár-
megye fegyelmi bizottsága a múlt évben elbo-
csátásra ítélte Kalmár Zoltán élesdi seged-
jegyzőt azon a címen, hogy hamis illetőségi bi-
zonyítványokat állított ki, egyúttal pedig felje-
lentést tettek ellene a kir. ügyészségen. A bi-
róság felfmentette az okmányhamisítás vádjá
alól Kalmár Zoltánt, aki ezután fegyelmének
ujrafelvételét kérte. A fegyelmi bizottság teg-
nap tárgyalta ismételt az ügyet Dimitrescu
törv. elnök vezetése alatt. Kalmár Zoltán fő-
jegyzőt a multkori ítélet megváltoztatásával át-
helyezésre és hat hónapi fizetésének elveszté-
sére ítélték, de a vármegye kötelekében to-
vább is megmarad. A bizottság kimondotta
ugyanis, hogy fegyelmileg el kell ítélnie, mert
ha nem is okmányhamisítást, de olyan súlyos
szabálytalanságokat követett el, amelyek a fe-
gyelmi szabályzat szerint föltétlen büntetendők.

* Részvét nélkül ment végbe Fall Leó temetése. Bécsből jelentik: Fall Leót, a világhírű
zeneszerzőt tegnap temették el a központi te-
metőben. A temetésen a lehető leggyéresebb ér-
deklődés volt tapasztalható s utolsó útjára a
híres szerzőt alig kísért néhány szinigazgató,
operettszerző és színész. Nem képviseltette
magát a temetésen a bécsi színházi, művészeti
és íróvilág sem. A magyar színpadi szerzők egye-
sülete nevében Heltai Jenő magyarul búcsúztat-
ta a halottat. Megható volt a gyászszertartást
végző lelkes beszéde, aki Fall Leóban Isten
szolgáját dicsőítette, mert aki a művészetet szol-
gálja, az Istent szolgálja.

* Regényfolytatásunk. A Nagyvárad
regényének mai folytatását a feltorlódozt napi
hírnagy miatt legközelebbi számunkra ha-
lasztjuk.

* Asztalos Sándor Aradon is működött.
Tegnap irtunk Asztalos Sándorról, a tizenki-
lenc éves rekord-betörőről, aki beismerte, hogy
Kolozsváron tizenhat és Nagyváradon hat be-
törést követett el rövid néhány hét alatt. Asz-
talos nem a legközelkenyebb természetű és
csak azokat a betöréseket ismerte be, amelye-
ket rábizonyítottak. De Borodi komisszárus gya-
nakodott a fiatalemberre és nem akarta el-
hinni neki, hogy egyedül képes lett volna any-
nyi betörést elkövetni. Közben más ügyekkel
is foglalkozott és egyszer eszébe jutott, hogy
az aradi rendőrség az utóbbi időben több mint
tiz betörés teljesét nem tudta elloigni és a be-
törés módja Asztalos kezét sejteti. Megint csak
felhozta a fogdából a fiatalembert és rövid
beszédgetés után kiűlt, hogy Asztalos Aradon
is járt, sőt a ru be is ismert tizenkét betörést.
Borodi komisszár most két detektívvvel együtt
Aradra utazik, magával viszi természetesen
Asztalost is, hogy világosságot derítsen ottani
szereplésére.

* Esküvő. Nagy Ilus és Bodnár Lajos
e hó 19-én tartották esküvőjüket a ref. templom-
ban. (Minden külön értesítés helyett.)

* Orvosi hír. Dr Waldmann Béla
szemész-őorvos egy hétre elutazott.

* Beiratás a tanonciskolába. Félhívom a ta-
nonctartó iparosmester urakat, hogy alkalmazá-
sukban lévő tanulóikat jelen, harmadszori figye-
lmetésem után most már haladéktalanul sze-
gődtessék be, illetőleg irassák be az iparosta-
nonciskolába, mert a késedelmeskedők a taní-
tás menetét hátráltatják, miért is csak önmaga-
kat okozhatják, ha ellenük a kihágási eljárást
megindítatom. Ipariskolai igazgató.

Gyomorfájás, gyomornyomás, fejfájás,
kábultság és rossz emésztés a természetes
„Ferenc József” keserűvíz használata ál-
tal gyorsan elmúlik. A orvosi világ a
legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a ma-
gyar Ferenc József vizről, mert hatása
megbízható és rendkívül enyhe. Kapható
gyógyszertárakban, drogériákban és fü-
szerüzletekben.

* Házasság. Szöllőssy Jolly (Ora-
dea-Mare) és Balázs Kornél (Cluj) f. hó
19-én házasságot kötöttek.

* Az újvárosi ref. énekkar mulatsága. A
nagyvárad újvárosi ref. egyházi énekkar szep-
tember 26-án, szombaton este a Kath. Körben
szüreti mulatságot rendez a következő műsorral:
1. Prolog, irta és előadja: Gargya Géza segédlel-
kész. 2. Szerelmem hogy lángra gyult. Tompa-
Hoppe műdal, előadja a ref. dalárda. 3. Bányá-
szerencsétlenség. Monológ, előadja Tóth László.
4. Kuplék: Bölcsődal és Csömpdal Zerkovitz-
tól, előadja Marosán Géza ref. dalárdista. 5.
Modern táncok. Táncolja Szűcs Gizike. 6. Két
eredeti magyar dal: Fülemlé kesereg a lomb
felett és Fülemlé cserélnek én te veled. Illyés
B. Ivánkától, előadja a ref. dalárda. 7. Magyar
táncok megelőzőleg felvonulás énekléssel. Az
énekkart Várhelyi Sándor org. kántor, kar-
mester vezényli.

* Halálozások. Várad és micskei Bara-
nyi Lehelné szül. szentandrási Tokody Piroksa
51 éves korában elhunyt. Temetése ma délelőtti
fél 11 órákor megy végbe az olasz-í temető
Haller-kápolnájából. — Özv. Fijolek Jakab-
né, szül. Bobovszky Etelka 54 éves korában
elhunyt. Temetése holnap, hétfőn délelőtti 10
órákor megy végbe a Rulikovszky-temető kápol-
nájából. — Fogel Dező kereskedő hosszas
szenvedés után elhunyt. Temetése ma délután 3
órákor lesz a Rulikovszky-uti izr. temető ha-
lottasházából.

* Építőmunkások. A szakszervezet vezető-
sége a következők vasárnap d. e. 11 órákor
pontosan megjelenni a Szacsavay-utcai szakszer-
vezeti helyiségben. Elnökség.

* Bolgár fakereskedő telefonja 859. sz.

* A vaskereskedelmi alkalmazottak érte-
kezlete. Folyó hó 23-án, szerdán este fél 8 óra-
kor hivatalos helyiségünkben (új munkásothton)
Wilson-utca 1. szám alatt vasas szakmai érte-
kezletet tartunk, melyre minden vaskereskedel-
mi alkalmazott és tisztviselő megjelenését, a
tárgy fontosságára való tekintettel, feltétlen el-
várjuk. Alkalmazottak csoportvezetősége.

Premier Ambra kölniviz csak az An-
gyal-drogeriában kapható.

* A malommunkások közgyűlése. Ma, va-
sárnap délután 3 órákor közgyűlést tartunk az
új munkásothtonban. Minden malommunkásra
számít a vezetőség.

Premier Ambra kölni, a kölnivizek kí-
rállya.

* Rendesen közlekednek a Püspök-fürdői
vonatok. A Püspök-fürdőbe és vissza közleke-
dő összes vonatok rendes időben indulnak és
érkeznek. Csak az este 10 órákor induló vonat
szűnt meg, egyébként mind a négy fűrdővonat
rendszeresen közlekedik. Szobánál 30 százalékos
engedmény. Autóbusz-járat.

* Budapestre utazók figyelmébe! A Wa-
gon-List nagyvárad úgynöksége (Hegedűs
Hirlapiroda) közli a Budapestre utazó kö-
zönséggel, hogy Biharkeresztesig csakis a
Wagon-List-nél kiadott szelvények érvé-
nyesek. Kartonjegyek csakis Bihar-püspöklig
érvényesek.

Kitűnő termetet adó fűzőpótlókat és
egészségre is előnyös, toaettekhez való
kenyelmes haskötőket készít Kovács Sán-
dorné specialista Podgoria és Sinaia (Nil-
gesz telep.) Előzékeny, gyors kiszolgálás.

* A Jövő Társadalmi cimen új, gazdag
tartalmu és minden aktuális társadalmi prob-
lémát fellelő folyóirat jelenik meg, amely
példányonként 25 leiert kapható a Hegedűs
Hirlapirodában.

* Férfiszabók figyelmébe. Megérkeztek
a legújabb férfi divatlapok a Hegedűs Hir-
lapirodába.

* Női szabók figyelmébe! Gyönyörű
angol lapok érkeztek a Hegedűs Hirlapiro-
dába.

utamból hazatérve a legújabb párisi és bécsi

modelleket hoztam

Kádár Rózsai

női divat kalapszalon, Str. Vlahuța (Szent János-utca) 3

Csipke-endlizést
gépen olcsón vállalak
„Renaissance“
hímző előnyomda Str. Vlahuta (Szt. János)-u. 35

Nyomda-igazgatót

keresünk a Nagyváradon két év óta fennálló MINERVA nyomdai műintézetéhez. Ajánlatokat a szak-képzettség, eddigi működés, személyi és családi adatok, valamint a fizetési igények feltüntetésével a Minerva-nyomda igazgatóságához, Sas-passage címezve, f. év szeptember hó 30-ig adandók be.

Orát, ékszer

olcsón és jól javítok aranyat, ezüstöt, gyémántot, briliánsot magas árban beváltom.
Weisz Lipót
műorás ékszerész és régiségkereskedő
Str. Avram Iancu 18
volt Kossuth-utca.

Óra-, ékszer-javításokat

felelősség mellett készítek. Órák, ékszerek raktáron. Ocska aranyat veszek.

BRENNER
Strada Vlahuta
(Szt. János-utca) 6.

Iskolatáskák, Ridikulók
fésűk, kefék gyermekjátékok, ajándéktárgyak,
gyermekköcsik
legolcsóbban
Szabó I.
fésűruházba
Sas-passage

Revizori állás!

A Fekete Sas r. t. és Industria Bank r. t. érdekeltiségebe tartozó nyomda-vállalatnál egy állandó revizori állás szervezése határozatán el, ennek betöltésére ezennel pályázatot hirdetünk. Ajánlatok a szak-képzettség, eddigi működés, személyi és családi adatok, valamint a fizetési igények megjelölésével folyó évi október hó 1-ső napjáig Dr. Adorján Emil igazgatósági elnökhöz (Nagyvárad, Sas-passage) címezve adandók be.

Az állás azonnal elfoglalható.

A szépség forrása

AGI szappan.
crém.
poudre.

Számos elismerő levél bizonyítja a készítmények csodás hatását. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában és a megyei főraktárban.

Farkas István „Apoló” drogéria

Fordson

THE UNIVERSAL TRACTOR

Azon tisztelt rendelőinket, kiknek a

TRAKTOR

szállítását, e hó folyamára ígértük, ezután kérjük fel, üzemanyag és kenőolaj szükségletük azonnali beszerzésére miután a TRAKTOROKAT hozó vagonjaik e hó 23-án fognak ide bejutni. A traktor munkabeállítását a rendelkezésünkre álló megfelelő, szakközegeinkkel a következő napokon kívánjuk fogatatosítani!

Economia

Keresk. és Ipari R.T.

ORADEA-MARE

TELEFON: Mosse dírdetés
8-58.

Donát

Strada D. Cantemir 30.
(volt Beöthy Ödön-u.)

Gyakorlati tanfolyam
szeptemberbe kezdődik
Gyorsírás
Gépirás
Könyvtvitel
Nyelvek
Olcsó árak!

Remélem

tudja már, hogy a Pannoniában

vízumoztat
DEUTSCH

a jutár
Utteleket elintéz!

Fésűk, illatszerek

gyönyörű ridikulók, utazó kosarak, gyermekköcsik, játékok ajándéktárgyak nagyon olcsók a

D'OR-ban
Regele Ferdinand No. 16

Lámpák, lámpások, lámpaüvegek.
Demjont, lámpabelet, táblaüveget.
Porcellán edényt, főzőedényeket

nagyon olcsón szállítunk. Eladás nagyban kicsinyben

Fraji KOLOS Testvérek

Gyári raktár — Nagykereskedés, Strada Nicolae Jorga (Zöldia-utca) 13. — Telefon 3-72 szám.

A Dréher-Haggenmaier

Nagyváradai Forgóvár-
legújabb világos sör specialit

„Őszi Fő”
mindenütt kapható.

ESŐERNYŐ

legolcsóbb a k
Rosenh
Testvé

Jorga (Zöldia-ut) 8. - Behúzás, javítás gyorsan

Bangó

Jogi személyné
Budapest, I., Raday-utca

Sikeresen készült elő viedien

Uzina Electrica a Comunei Salo

67-925.

Concurs public

Se publica concurs public pe carile de restaurare ale cladirilor sine si de birou la Uzina Electrica. Conditunile si blanchete pe fer se pot procura din biroul uzinice in Salonta.

Ofertele se vor primi pana la 6 Octombrie 1925.

Uzina Electrica a Comunei

ÉRTESÍTÉS Uri szabóságomat egy a mai kornak megfelelő RUHAITIS és JAVITÓVAL kibővítettem, ahol is bármilyen elhar ruhák felelősség mellett OLCSON és SZAKSZERUEN KITSZ-ITIVA, JAVITVA és azután pontosan házhoz szállítva leszek

FELVEVO ÜZLETEK

Strada Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 17. szám Mandel, Unirii (Szent László)-tér 5.

Bíró László
uri-szabó ruhafészuro o
Str. Ciorogariu (v. Uri-u

Betegeknek és üdülőknek

ősi utószeszona legjobban ajánlható

Elénapens
Abbaziába

Lakás, bőséges étkezés napi 25 lira.

gositást utazásra, vizumokra vonatkozó

Hegedüs Hirlapiroda
Grades-Mare.

Gyümölcsfái
gyümölcsfaalanyok, rózsák, diszfák
szőlőolíványok
és alanyvesszőkről szóló árjegyzékünk a napokban jele-
nik meg és díjtalanul áll az érdeklődők rendelkezésére.

Ambrosi Fischer & Co
Faiskolók, szőlőolíványtelepek Alud-Nagyeny

Eladók

Marpuşpöki uton a
n melletti és az Olia-
temető melletti. Fel-
világosítási ad:
sziny és Balkányi
mérnöki iroda
Oradea (Uti)-u. 21.

területéről

eltakarítandó 50 waggon éretl trágya
iránti érdeklődők forduljanak az Izraelita
Szenegylet irodájába, Strada Manas-
terii (Zárda-u.) 2. szeptember 21-től.

Aszódi

8-féle zamatu

völt kávéi a legjobbak

mekre hárs- és akácmező, saját darálású por-
a legjobb fűszerárak kaphatók. Friss idei
és dió. **Aszódi Sas-palota.**

Félre minden
utánzattal!

Gyors és biztos hatást csak az eredeti

Bayes

Aspirin
tablettákkal
érhetünk el.

Csak az eredeti csomagolást vásároljuk
(6 vagy 20 tablettát tartalommal) a fehér-
zöld-piros pecsétbéllyel ellátva!

Rimanóczy

or és Parkettgyár R.-T. Str. Clujului 117.
TELEFON 2-79 sz.

űtörök, műbútorok I. és II. oszt. par-
Fenyő és tölgy fűrészarúk. Bérvagás
n. Mindennemű ládát, összeszege-
szészedett részekben megrendelésre
azonnal szállítunk.

dot nyújtunk, hogy
ását rendbehozza,

e célra szükséges összeggel azonnal nem
rendelkezik! Hiteles üzletieknek

előnyös részletfizetéses
tételek mellett árusítunk

leltűnő olcsó gyári árakban.

rszöveteket lei 90-től

linszöveteket lei 145, 205, 270-től feljebb

rbrocátok lei 580-tól

cul hencsertakaro lei 2700

ch hencsertakaro prima lei 2500

ntal hencsertakaro lei 1425-től

szőnyegek lei 125-től

összes kárpitos és díszítő-

anyagokban nagy raktár!

RAPID

osanyagok szaküzlete, Strada Alexandri 4.

Oradea-Mare, Oradea-Mare és
Oradea-Mare, Oradea-Mare és

FRUSSEL
PARIS
féle
FOG
PASZTÁT
FŐRANTÁR: LONY LEBOVITZ
ORADEA-MARE, GOGA-U. 9

Saját kemencében egyetli zománcozást
vállalok javítást olcsón eszközök
ELENA
uj és használt varrógép és
kerékpár raktár és szakszerű
javító műhely, Oradea-Mare,
Piata Mihail Viteazul (Nagypiac-tér) 5. szám alatt.

Géphimzést, tamburirozást
elsőrendű bécsi munkaerővel ju-
tányosan vállalunk.
HORVÁTNÉ ÉS FENYVESNÉ
kézimunkaüzlet, Str. Teatrului (Színház-u.) 4.

Ruhákat vegyileg fest, tisztít
gallérokat, kézelőket, legszebben mos és vasat
Szabó László
Strada Take Ionescu (Kőrös-utca) 1. szám
Flok: Bazárépület, Bulev. Reg. Ferdinand

Repatriáló
okmányok

Ritka
alkalom!
Valódi régi keleti

Sternberg J., Bulv. Regele Ferdinand 14

Bőrszék gyáramban
különféle finom butorok minden árban kaphatók

Steiner butorgyáros
Oradea-Mare, Strada Avram Iancu (volt Kossuth Lajos-utca) 1. szám

A kolozsvári Czell söröződe világos „URSUS” söre a
közönség legkedveltebb itala. Össze nem tévesztendő más
gyártmányu „CZELL” elnevezésű sörökkel, mert csak az
„URSUS”
elnevezésű sör az eredeti és közkedvelt,
Kolozsvári-Monostori sör!

Értesítés. A mélyen tisztelt hölgyközönség szíves
figyelmét felhívjuk, hogy a legutolsó őszi és téli
divatlap újdonságainak megérkeztek.

A legrivatosabb köpeny, kosztüm, valamint elsőrendű
francia ruhák készítését szolid áráh mellett megkezdjük

Fülöp Dániel és Nővére
női divatszalon, Str. D. Cantemir (Beöthy Ö.-u.) 30.
Telefon szám 1000. Telefon szám 1000,

Egy esetleg egy és fél
millió lei iókével
társat fogadnék
üzemben lévő rentabilis vállala-
tomhoz. Címet „Mástól millió” je-
ligére Rudolf Mosse hirdetési vál-
alathoz Oradea-Mare kérek.

Bródy: Rembrandt lejek 150 lei.

ANDRÁSSY
Oradea-Mare, Str. Vlahuța (Szent János-utca) No. 6.

Szűcs
és szőrme üzletében
a legújabb divatu szőrmék, boák, bundák,
sport-kabátok, méret után a
legolcsóbban készülnek

Magyarországra való költözéshez nem szükségesek.
Szállítás magyar vagonokba egész a rendeltetési helyig
vagy kocsikkal Biharkeresztessig. Darab áruként is.
Korthy Dezső, szállító
Strada Oltenia (volt Csengery-utca) 7. szám alatt

Perzsa szőnyegek
sürgösen eladók, nálam bizományban.

TELEFON 4-94

Békeminőségű, préselt szé-
kek, ennek javítása, festése.
Börrel való bevonása. An-
goi garnitúra festését kül-
iöldi szakember végzi.

**Apróhirdetés egy
szó ára 4 Lei, vas-
tag befűvel 8 Lei,
legkisebb hirdetés
10 szóig 40 Lei.**

Levelézés

Elisavetának levele van a kiadóhivatalban. 3460

A Piața Reg. Maria (Bémer téren) KERTÉSZ Reclam-ruházában szép divatkabát, ruhakészítmény szövetek, bélsárak mindég a legolcsóbbak.

OKTATÁS

Németleányt keresek két gyermek mellé vidékre. — Cim Neumann Str. Baross-utca 10. 3421M

Német és kezdőknek hegedűoktatást nyújtok. Levelet "Ebedért" jellegre a kiadóba kérek. 3463

Okleveles tanítónő vidéki ur családnak, házi tanítónak ajánlkozik. Cim a kiadóban. 3429

LAKÁS

Szoba, konyha, speiz lepeléssel átadó Calea Victoriei (Kolozsvári-u.) 7-b. 3458

Központban modern 4 szobás, fürdőszobás lakás átadó. Piața Mihai Viteazul (Nagypiaci-ter) mellett 1 szoba teljes berendezéssel 18 ezer lejért; azonnali két és háromszobás lakások átadók. Butorozott szobák konyahasználati is. Dr. Petróczy Str. Nic. Jiga (Lukács György-u.) 3474

Egyszobás lakás azonnali. Elegáns garconlakásokat, irodahelyiségeket, butorozott szobákat tudok. Egyszoba tisztes. Lakásközvetítés. Balázs, Str. Nic. Jorga 21. Telefon 815. 3453

Keresek két szobát divatszalonnak vagy üzlethelyiség központban. Cim Hegedűs Hirlapirodába kérek. 3448H

Egyszobás, konyhás lakás központ közelében keves lepeléssel átadó. Cim kiadóban. 3462

Kitűnő helyen 4 szobás, fürdőszobás magánház 320 ezer lejért sürgősen eladó Modern magánházak központban kedvező fizetési feltételekkel nagy választékban. D. Petróczy Str. Nicolae Jiga (Lukács György-utca) 38. 3471

ELLÁTÁS

Intelligens izr. család elfogad egy középiskolási szintű mérsékelt áron, hogy szintén iskolás kis fiának társasága legyen. Cim a kiadóban. 3441

Alkalmazás

Szakácsnőt keresek. Emurescu (Ezredvi emléktér) 18/a. 3459H

Két fűszerkereskedő segéd, ki a festékszámában járatos és két tanuló azonnal felvétetik Glückmann és Farkas cégnél Mihai Viteazul (Nagypiaci-ter) No 12. 3446H

Értesítés

Mossé-hirdetés

Értesítés

Szűcs szalonomat

Bulv. Regele Ferdinand 14. szám alatt megnyitottam

Szalomonban a legutolsó párisi creaciók alapján mérték után készítek a legmáltányosabb árak mellett nőt és férfi bundát, sálát, estélyi belepőt

fournreur parisien **Stefan Lakatos** *fournreur parisien*

Részes molnár keresek vizimalomba október 1-re. Lukács Ernő, Cianoel, Jud. Bihor. 3430

14 éves kisleány helyet keres 1 gyermekhez, vagy tanuló leánynak menne egész napra, csupán koszt ellenében. Cim Hegedűs Hirlapirodába. 5435

Vidéki mindenek leányt, ki főzni tud, jó bizonyítvánnyal keresek jövő hó 15-ére. Ertekezhetni Biró Márk igazgatónál, Manasteri (Zárda)-utca 1. I. em. 3440

Úgyes mindenek leány felvétetik Str. Dimitrie Cantemir (Beothy O.-u.) 42., ajtó 4. Fischer. 3458

Kereskedelmi akadémiát végzett egyen nagyobb kereskedelmi és irodai gyakorlatlalt, készpénz óvadékkal megfelelő állást keres. Cim kiadóban. 3461

Paplan készítő leányok felvétetnek Str. Titu Maiorescu (Meház-u.) 3. 3456H

Perfect szobaleány jó fizetéssel felvétetik. Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 13., I. em. 1. 3454H

Eladó olcsón Várdólt 7 kilométerre ipartelepre alkalmas terület, jelenleg fa-telep, korlátlan ital- és fűszerüzlettel, mérszárakkal, palinka főzde. Weisz Gizi Stb. Matei Besarab (Nyomda-utca) 4. 3445

Hálószoza berendezés eladó. Str. T. Cipariu (Hodossy M.-u.) 10/a. 3434H

Eladó, kiadó lakását 24 óra alatt elintézem. Weisz Gizi, Matei Besarab (Nyomda-utca) 4. 3443

Adás-Vétel

Keresek olyan azonnal beköltöztethető jó karban lévő kisebb magánházat megvételre, lehetőleg a központban vagy ehez közel, mely 2-2 szoba és mellékhelyiségekből áll. Villany és vízvezetékkel. — Levélbeli ajánlatokat az ár megjelölésével "Jó ház" jellegre a kiadóba kérek. 3467

Használt széklet vétel és eladását legelőnyösebben eszközölheti az Erdélyi Szakközponál. Str. Cuza Voda (Szacsavay-utca) 17. 3396

Olcsó és szép sarkeresztek vasból domboru betűkkel kapható Str. Alexandri 45. 3468

Görögoldalon a várostól 20 percnire 17 1/2 katasztrális hold szántó, kaszáló és gyümölcsös, lakás és gazdasági épületekkel egyben vagy részletben eladó. Ertekezni Tátra ügyvédnél Str. Ep. Ciorogariu (Uri-utca) 15. 3466

Püspöki uton sarok telek kedvező feltételekkel eladó. Ertekezni Hegedűsnél, Demetrovits-telep. 3450

Legforgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség lelépés nélkül jutányosan kiadó. Ugyanott több butoradab eladó. Str. Baros-utca 1. Berkovits. 3436

Jókarban lévő gumike-rektü gyermek sportkocsi eladó. Ugyanott suterin helyiség kiadó. Cim kiadóban. 3405

Zongora, rövid, fekete, 3 pedálos, kereszturral eladó. Str. Plevnei (Timár-utca) 10. 3451

Zsakett öltöny, fekete, igen jó karban lévő, közepertmetre eladó. Dr. Réti, Bazár-épület. 3452

Eladó: 6-os Schutleworth magánjáró cséplőgarnitúra felszereléssel, jókarban és egy Monitor hercecséplőgép. Cim: Darók Adam, Salonta Mare. 3455

Egy perzsa szőnyeg és zongora eladó. Str. A. Treb. Laurian (Pereces-utca) 14. 3457H

Eladó két hatalmas könyvnek, ruhának alkalmas puhafa festett szekrény. Megtekinthető Perdy György újságírónál Nagyvárad szerkesztője d. u. 3-6-ig. 3389

IVÁN JÁNOS

vasöntőde és gazdasági gépyára ORADEA-MARE, Calea Decebal (Vitez-u.) 34

vas- és fém öntéséseket vállalja

Raktáron nagymennyiségű különböző százalékos csapágyfém.

Gyárt: újrendszerű fogas kerék áttételekben préseket, szőlőüzökat, valamint újrendszerű ekeket, boronákat és azonnali a legkomplikáltabb

Gyönyörű választék férfi és női kabát kelmékben, Schröl, Liliom Herm. Pollák vásznak, paplan, ágymadrac, harisnyák és rövidárúk. Női kabát már 1000 lejtől

Két gyönyörű, fiatal, egészséges, dög-fajú kutymát (páratlanul kedves, hűséges, okos jószágok, kitűnő házőrzők) odaadnám vidékre, uradalomba, gyártelepre, csakis olyan gazdának, aki a kutyt szereteti és jól tartja. Lehetőség mindkettőt, miután nagyon összeszoktak egy helyre. Cim a Hegedűs Hirlapirodában. 3449

Eladók: Irógépek, pianók, zongorák, pedálos cimbalom, varrógép, selyem peluche, zsenília függönyök, himzett asztorok, szobrok, nippel, képek ezüst, antik butorok, csillár, hálószoza, ebéáló, szalon és konyhaberendezések jutányosan árban. Dr. Petróczy-nál Nic. Jiga (Lukács György-u.) 3.8 3470

Tégla- és cserépgyár Oradea-Mareban, kitűnő állapotban, vasúthoz közel, 19 kisholdnyi területen rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Bővebbet: Petróczy Str. Nic. Zsiga 38 vagy dr. Gubicza Str. Alexandri 32. 3473

Kitűnő lekvári, nagyforgalmu endégső Oradea-Mareban, teljes felszereléssel, nagy kerttel, gazdasági épületekkel és 4 hold prima szőlővel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Bővebbet: dr. Petróczy Str. Nic. Jiga 38. 3469

Eladó Str. Alexandri (Teleki-u.) 43. három utcára nyíló nagyszerű üzletház elfoglalható vendéglővel, lakásokkal, 40 méteres boros pincével. — Ertekezni Gerlev Vilmosnál ugyanott. 3475

Az Ep. Ciorogariu (Uri-utca), jogakademiával szemben, egy ház nagy háztélek eladó. Cim a kiadóban. 3423

Különlélek

Harisnyát fejelek, ujakat kötök szépen olcsón Str. A. Treb. Laureanu (Pereces-utca) 2. sarok 3153

ÓRA

és ékszerjavító műhelyben mindennemű órák javítását szakszerűen és jutányosan vállalom

Dr. BÁRDOS JÓZSEF

Str. Nicolae Zsiga (Lukács György-utca) 7 sz

Alapítvány 1906

Lelkiismeretes szolid kiszolgálás

Megérkeztek az összes őszi újdonságok

KLEIN ÖDÖN céghez, Viteazul (Nagypiaci-ter) 14. Harmati fűszerrel szemben.

Alapítvány 1906

Lelkiismeretes szolid kiszolgálás

Nyomtatott Sonnenfeld Adolff R.-T. körforgógépén.